

MAGYAR TEMETKEZÉS

MA IS AKTUÁLIS

SZAKMAI EGVEZTETÉS
A MATESZSZ-AL

HAT ÉVTIZED A BTI ZRT-NÉL

TEMETKEZÉSI
KIÁLLÍTÁS PÁRIZSBAN

KÖZÖS GYERTYAGYÚJTÁS
HALOTTAK NAPJÁN

A HALÁL PSZICHOLÓGIÁJA

SOMOGYVÁR-KAPUVÁR
MINT TÖRTÉNELMI EMLÉKHELY

X. KEGYELETI KONFERENCIA

KUTATÓ ÚT A DON MENTÉN

ŐSZI FESZTIVÁL A KEGYELETI
MÚZEUMBAN

KÁPOLNA ÁTADÁS
DEBRECENBEN

KIS TUDATKIESÉS...

ORSZÁGOS TEMETKEZÉSI EGYESÜLET ÉS IPARTESTÜLET

OTEI

*Kellemes Karácsonyi Ünnepeket
és Boldog Új Évet kíván a Keletfa Kft!*

◆ **Keletfa**

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.

Tel.: 06 (42) 460-782

Fax: 06 (42) 460-783

Mobil: 36 (30) 638-4220

www.keletfa.hu

Tisztelt Kollégák!

„Küszöbön áll a nap, az az egyetlen egy nap az évben, mely hivatalosan is a szereteté. Háromszázhatvanöt nap közül háromszázhatvanégy a gondjaidé, a céljaidé, munkádé és a szereteté, csupán egyetlen egy, s annak is az estéje egyedül. Pedig hidd el, Ismeretlen Olvasó, fordítva kellene legyen. Háromszázhatvannégy nap a szereteté, s egyetlen csak a többi dolgoké, s még annak is elég az estéje.” *Wass Albert*

Szekrényes András

Varga József

Puskás Béla

Marján Tibor

Balogh Károly

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk!

És tényleg, ha végigolvassuk Wass Albert elgondolkodtató idézetét, valóság, amit ír. Mindennapi életünk csupa feladat, csupa megfelelés, határidők és egyeztetések furcsa egymásba gabalyodó halmaza. A napok összefolynak, szinte már hétvége sincs, és a meghitt esték is kikopnak hétköznapjainkból. Nehéz és küzdelmes év áll mögöttünk, de úgy hiszem, volt értelme közös erőfeszítéseinknek. Remélem, hogy sokan, akik forgatják ezt a lapot, egyetértenek abban, hogy ígéretünkhöz méltón, valóban értékes tartalommal és hasznos információkkal sikerült megtöltenünk az utóbbi egy év kiadványait. Kívánom, hogy ez így is maradjon, és ígérem, hogy a továbbiakban is igyekszünk az eddigi színvonalon, vagy még inkább tovább

fejlődve megfelelni a szakma igényeinek. Köszönjük mindazt a sok támogatást, észrevételt, mellyel segítették eddigi munkánkat, ezek után is számítunk a szakma támogatására, javaslataira. Tudom, hogy az előttünk álló év sem lesz könnyebb, hiszen a temetkezési törvény módosítása, és az ehhez kapcsolódó ellenőrzési rendszer megvalósulása rengeteg új feladatot ró majd valamennyiünkre. Mindehhez kívánok Önöknek jó munkát, az OTEI elnökségének, valamint a szerkesztőbizottság tagjainak nevében is áldott ünnepeket és boldog, eredményes új esztendőt!

Varga József

a szerkesztőbizottság elnöke

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadvány

Megjelenik negyedévenként

Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) lapja

Felelős kiadó

Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöksége
1086 Budapest, Fiumei út 16.

Szerkesztőség

Hírös Temetkezési Kft.
6000 Kecskemét, Mátyás király krt. 38.
Tel.: +36-30/9855-424; Fax: 76/ 504-943
E-mail: magyartemetkezes@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai

Balogh Károly, Marján Tibor, Puskás Béla, Szekrényes András, Varga József (elnök)

Nyomda: Print 2000

Nyomdai előkészítés: Pixelgraf

TARTALOM

ELŐSZÓ	1
MA IS AKTUÁLIS...	2
SZAKMAI EGYEZTETÉS A MAGYAR TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÓK ORSZÁGOS SZAKEGYESÜLETÉVEL	3
STATISZTIKA	4
HAT ÉVTIZED A BTI-NÉL	5
FUNÉRAIRE PARIS 2011	6
KIÁLLÍTÁS AUSZTRIÁBAN	9
HALOTTAK NAPJA	10
A HALÁL PSZICHOLÓGIÁJA ÉS BIOLÓGIÁJA	13
SOMOGYVÁR – KUPAVÁR	
TÖRTÉNELMI EMLÉKHELY	14
„SZERETETTEL SZOLGÁLJATOK EGYMÁSNAK”	15
HÍREK – ESEMÉNYEK	16
BESZÁMOLÓ A X. ORSZÁGOS KEGYELETI KONFERENCIÁRÓL	18
KUTATÓ ÚT A DON MENTÉN	20
MŰZEUMOK ŐSZI FESZTIVÁLJA A KEGYELETI MŰZÉUMBAN	22
ÖKUMENIKUS KÁPOLNA ÁTADÁS ÉS SZENTELÉS A DEBRECENI KÖZTEMETŐBEN	24
TEMETŐKERTÉSZEK – KÖTÉSZETI VERSENY	26
A CSÜNGŐ JAPÁNAKÁC ÉS EPERFA IS A SZOMORÚSÁGOT SZIMBOLIZÁLJA	28
HIGIÉNY ÉS FERTŐTLENÍTÉS A TEMETKEZÉSI TEVÉKENYSÉGEK VÉGZÉSE SORÁN	29
AGG JÓZSEF	30
KIS TUDATKIESÉS	32

Ma is aktuális...

10 éve is foglalkoztunk halotyszállító járművek áfabesorolásával.

Rogán Antal a parlament gazdasági bizottságának elnöke, említést tett arról, hogy a regisztrációs díjak tekintetében díjcsökkenés várható. Ez azon szakmabelieknek, akik az elkövetkezendő időben halotyszállító gépkocsit helyeznek üzembe, egyszeri segítséget nyújt.

Bízunk benne, hogy a tervezet benyújtását megelőzően lehetőségünk nyílik arra, hogy a halotyszállító gépjárművek az áfabesorolás megváltoztatásával a regisztrációs díj-kötelezettség megfizetése alól mentesülnek.

Székrenyes András

Magyar

12

JOGSZABÁLY ÉRTELMEZÉS

A „MEMENTÓ” Temetkezési Kft. (Jánoshalma) a **Közlekedési Felügyelet közúti árufuvarozási engedély beszerzésére irányuló felhívása kapcsán (31/1995. III. 24. sz. korm. rend)** – nehezményezve a halotyszállítás árufuvarozásként való felfogását és kezelését – kérte a segítségünket.

Jogtanácsosunk rövidített véleménye:

A fentebb jelzett, a Közlekedési Felügyelet által hivatkozott rendelet a 89/1988. XII. 20. Mt. számú rendeletet módosította, ami a közúti közlekedési szolgáltatásokat és a közúti járművek üzemeltetését szabályozta. Eme rendeletek előírásai szerint a **Közlekedési Felügyelet felhívása ok- és jogszerű,** azaz a hivatkozott közúti árufuvarozási engedélyket főként meg kell kérni. Azért, mert – sajnálatosan

– a halotyszállításra a személyszállítás fogalma nem, hanem csak az „árufuvarozás” kategória alkalmazható.

Indoklás és magyarázat:

A polgári törvénykönyv szerint személyhez fűződő jogaik csak élő embereknek vannak. Az elhunyt tehát ilyen vonatkozásban már nem személy, – egyedüli kivétel az emlékének a megsértése.

Másfelől a halotyszállításnál használatos kellek – koporsó, szemfedő, stb. – valóban árúnak minősülnek; azaz bármennyire visszatetsző és megütőkéltő, de a halotyszállítás jelenleg csak közúti árufuvarozásként fogható fel.

A jogi szakvéleményt Dr. Kurucz László vezető jogtanácsostól kaptuk.

Fórum a temetkezésről

Az elmúlt években az európai normához is igazodó jogszabályi változások eredményeként sokat változott a temetkezési szolgáltatás és temetőüzemeltetés megítélése, társadalmi elfogadottsága. A pozitív változások ellenére sajnos a temetkezési szakmát érintő törvények és rendeletek néhány ponton már nem felelnek meg a mai társadalmi és kegyeleti elvárásoknak.

Napjainkra megérett a feltétele annak, hogy kezdeményezzük a törvény és a kapcsolódó rendeletek módosítását. A szakmai szervezetek – élén az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestülettel (OTEI) – az elmúlt időszakban jelentős munkát végzett annak érdekében, hogy korszerű, a lakosság elvárásainak és a kegyeleti igényeknek megfelelő javaslat kerüljön a parlament elé. A mintegy 100

milliárdos temetkezési piacnak (termégyártás, temetkezési szolgáltatás, temetőüzemeltetés, sírkőkészítés, virágkereskedelem, kiegészítő szolgáltatások) szinte minden magyar állampolgár részese.

Magyarországon megközelítőleg 5650 temető van, melyből 4450 működik. A megközelítőleg 500 temetkezési vállalkozás évi 120 -130 ezer temetést bonyolít le.

Mindezek indokolják, hogy korszerű, valamennyiünk elvárásának megfelelő jogszabályi környezetben végezhesük munkánkat. Fontosnak tartjuk a hamvasztásos temetkezési szolgáltatás körüli anomáliák megszüntetését. Javaslatunk elfogadásával szeretnénk elérni a temetkezés költségeinek csökkentését. Néhány kevésbé fontos, de hangulatjavító módosító javaslatunk arra irányul, hogy tisztább, átláthatóbb viszonyokat teremtsünk a temetkezés területén.

A szakmai szervezetek fontosnak tartják, hogy a hazai kegyeleti szolgáltatás során magyar kegyeleti termékek kerüljenek felhasználásra. Méltán lehetünk arra büszkék, hogy a magyar kegyeleti termégyártók ma már európai színvonalú termékekkel tudnak a piacon megjeleníteni. Meggyőződésünk, hogy a hazai termégyártók piaci pozícióinak erősítése közvetlenül járul hozzá a foglalkoztatás és az adóbevételek növekedéséhez.

Az OTEI elnöksége a tagjaink részére olyan fórumot szervez, ahol a fenti kérdésekről a legfelkészültebb előadók tartanak tájékoztatót. Fontosnak tartjuk azt is, hogy ezen a fórumon szakemberek beszéljenek a 2012-es adó- és járulékfizetési szabályokról. Terveink szerint a fórumra 2012 januárjában kerülne sor Budapesten vagy Budapest környékén.

Puskás Béla – Székrenyes András

Szakmai egyeztetés a Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesületével

Az elmúlt időszakban a szakmai szervezetek jelentős munkát végeztek annak érdekében, hogy a temetkezési jogszabályaink olyan irányba változzanak, hogy azok megfeleljenek a lakosság elvárásainak és a kegyeleti igényeknek.

A jó szándékú munka során jól kitapintható felfogásbeli különbség alakult ki az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI), valamint a Magyar Temetkezés Szolgáltatók Országos Szakegyesülete (MATESZSZ) között. A közös fellépés hiánya gyengítette pozícióikat jogszabályváltoztatás során. Tóth István (Adytum Kft.) kezdeményezésére Győrben a temetkezési törvénymódosító javaslatokról egyeztetésre került sor. A tárgyalások a MATESZ

képviselőjében Koncz Tamás, Antal Ferenc és dr. Horváth Zsuzsanna, az OTEI képviselőjében dr. Ladocsi Géza, Tóth Zoltán és Puskás Béla vett részt. A szenvedélyes vitákat sem nélkülöző megbeszélésen a két szervezet képviselőinek sikerült minden vitatott kérdésben megegyezni. Teljes egyetértés volt abban, olyan szabályozás kell, amely korlátozza a hazavitt urnák számát. Hosszas vita után sikerül közös álláspontot kialakítani a fő állású foglalkoz-

tatottak tekintetében is. A tárgyalás során megállapodás született arról is, hogy a törvénymódosítást követően a rendeletmódosítási javaslatokat is hasonló módon egyeztetni a két szervezet. A tárgyalások eredményességére jótékony hatással volt Lázár János levele. Az egyeztetés eredményeként kialakított javaslatokról mindkét szervezet tájékoztatja tagságát.

Puskás Béla

Gelencsér Attila
képviseelő úr részére
helyben

Tisztelt Képviselő Úr!
Kedves Attila!

Köszönöm megkeresésed. Mélyen egyetérték a leveledben olvasható megállapításokkal, üdvözlöm és támogatom a helyzet rendezésére vonatkozó javaslatodat.

Véleményem szerint vitathatatlan a haszna és szükségessége többek között a temetkezésben dolgozók járulékfizetők közé való visszaterelésének, a szociális temetések temetési támogatással való részleges kiváltásának, vagy éppen a temetői bűnözés szigorúbb elbírálásának. A hazavitt urnák és a szociális okokból elmaradt temetések helyzete pedig kétségbeesítő. Igazat adok Neked abban is, hogy az a társadalom, amely elhunyt tagjának nem tudja biztosítani a kijáró tiszteletet, saját méltóságától fosztja meg önmagát, ennek pedig beláthatatlan következményei lehetnek a közösség önbecsülésére nézve.

Úgy vélem, javaslatod erkölcsi, gazdaságossági és munkaerő-piaci szempontból is a jó irányba tett kicsi, de jelentős lépés. Szívesen várok ehhez hasonló javaslatokat a továbbiakban is; ilyen ügyekben a jövőben is mindenképpen számíthatsz támogatásomra.

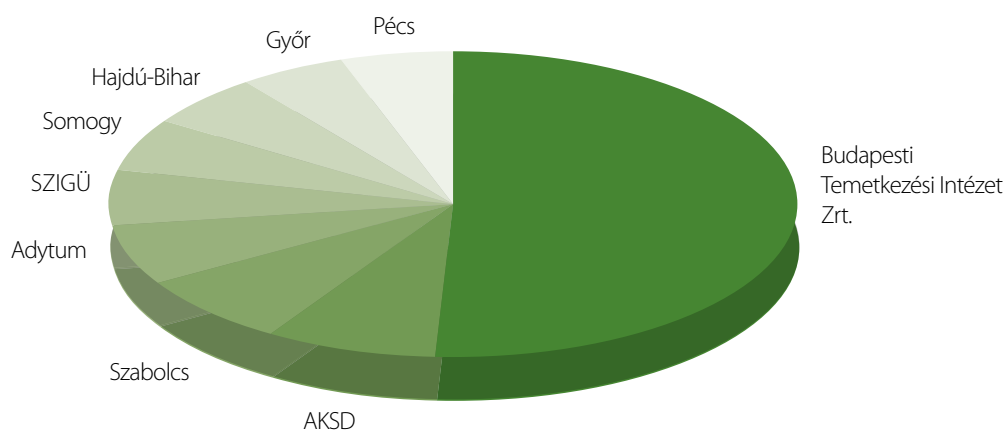
Budapest, 2011. augusztus 13.

Üdvözlettel:
Lázár János

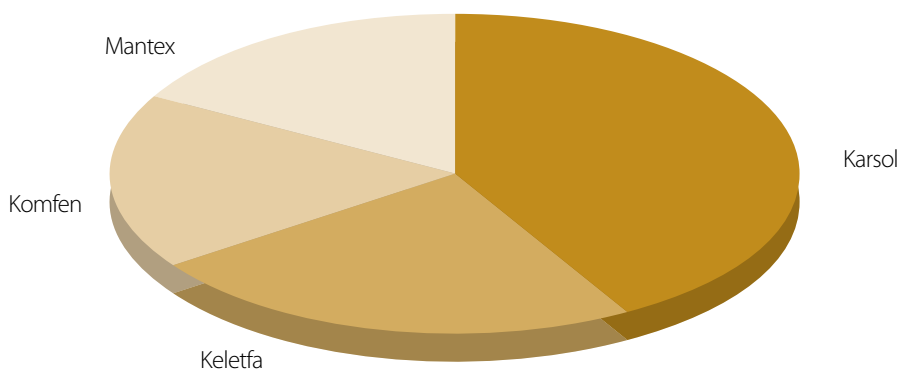
Statisztika

A SEKTOR TOP LISTÁI 2009 ÉS 2010 ÁRBEVÉTELE ALAPJÁN

TOP SZOLGÁLTATÓK	Piaci terület	Árbevétel M Ft / 2009	Árbevétel M Ft / 2010	Változás	Saját tőke
1. Budapesti Temetkezési Intézet Zrt.	Budapest	4 137	4104	-0,8%	2715
2. AKSD	Debrecen	603	657	9,0%	N/A
3. Sz. Sz. B. M. Temetkezési Vállalat	Sz. Sz. B. megye	594	590	-0,7%	202
4. Adytum Kft.	Magyarország	488	520	6,6%	139
5. SZIGÜ	Pest megye	580	486	-16,2%	55
6. Somogy Temetkezési Kft.	Somogy megye	438	442	0,9%	73
7. Hajdú-Bihar m. Temetkezési Vállalat	Hajdú-Bihar m.	425	432	1,6%	93
8. Józsví Temetkezési Kft.	Győr-Moson-Sopron m.	385	420	9,1%	356
10. Pécsi Temetkezési Kft.	Pécs	401	408	1,7%	105

TOP GYÁRTÓK	Telephely	Árbevétel M Ft / 2009	Árbevétel M Ft / 2010	Változás	Saját tőke
1. Karsol	Nyíradony	1 193	12665	6,0%	521
2. Keletfa	Nyíregyháza	702	718	2,3%	286
3. Komfen	Császártöltés	563	540	-0,6%	278
4. Mantex	Ajka	563	511	-9,2%	N/A

TOP 3 növekedés 2009-hez képest	Növekedés mértéke
1. Józsví Temetkezési Kft.	9,1%
2. AKSD	9,0%
3. Adytum Kft.	6,6%

TOP 3 saját tőke	Saját tőke E Ft
1. Budapesti Temetkezési Intézet Zrt.	9,1%
2. Karsol	9,0%
3. Józsví Temetkezési Kft.	6,6%

Forrás: e-beszamolo.irm.gov.hu

Royal urna termékcsalád

Prémium minőség elérhető áron
www.fair-nando.hu Novák Nándor +36 30 627 3312

Hat évtized a BTI-nél

Hatvan évet eltölteni egy munkahelyen nem csekélység. Dr. László Károlyné – ahogy a munkatársak hívják Évi néni – ennyi időt töltött el a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. kötelékében. Ez volt az első munkahelye, és innen is ment november 30-án nyugdíjba. Az intézet nagyon sokat köszönhet Évi néni-nek, hiszen a nemzetközi ügyintézésben olyan kapcsolatokat alakított ki, melyek a mai napig tartósak és hasznosak a vállalat számára. A november végén megtartott búcsúztatón a BTI vezérgazgatója mondott köszönetet a hat évtizednyi elkötelezett munkájáért, illetve a vele együtt dolgozó munkatársak fejezték ki hálájukat.

Pénzes Kristóf

Funéraire Paris 2011

A november 17–19-ig, 13. alkalommal Párizsban rendezett temetkezési kiállítás, mint Nemzetközi Temetkezésművészeti Szalon definiálja önmagát.

Nem is véletlenül. Itt mindig magas színvonalú termékek, eszközök láthatóak, melyekkel a temetkezési szakma még szebbé, igényesebbé tehető.

Nekem volt szerencsém 1995 óta a megrendezett kilenc kiállításból hat alkalommal megnézni ezt a rendezvényt.

Hirtelen, néhány extrém kiállítási darab is beugrik a sok érdekes és hasznos dolog közé.

Az egyik ilyen, magyarok nevéhez fűződik, az úr nevét nem írom le, de azt hiszem sokan emlékeznek rá. A kiállítási

standokat böngészve fedeztem fel egy magyar standot, ahol egy méretarányosan kicsinyített krematóriumi berendezés volt bemutatva. Elmagyaráztattam a tulajdonossal, hogy mit látok. Na, ekkor ért az első meglepetés, aszondja az atyafi–ez egy kíméletes hamvasztást biztosító kemence, az ő szabadalma. Mondom: – Ez ám az emberbarát technika! Tűzetesebben megnézve, én nem láttam mást, mint egy grillezővel ellátott elektromos sütőt. Kérdezem az úrtól, hogy ez inkább csak megpirítja az elhunytat, nem? Nos ezen szavaimból kisebb sértődés keletkezett természetesen. Az érdekesség vi-

szont, hogy Csömörön a való életben is felépítettek egy hamvasztót ezzel a technológiával. A sikertelen végeredmény minden szakmabéli ismeri.

2003-ban aztán már komoly magyar kiállítók is bemutatták termékeiket. A BUBIV koporsói mellett az URNEX urnái kerültek kiállításra. Érdekesség, hogy a BUBIV egyik koporsója amit csak „lopakodónak” neveztünk, mivel nagyon hasonlított az így elnevezett amerikai harci repülőre, most, 2011-ben kicsit átgondolva, átstrukturálva ismét jelentkezett egy külföldi gyártó választékában.

Majd 2007-ben kedvet kapott az Elektroautó Kft. is, és elhozta az autóit. A Temexpo kiállításunk is kapott egy kis standot, hogy reklámozhassuk a magyar kiállítást. 2009-ben pedig a Karsol Kft. állította ki a francia piacra szánt termékeit. A mostani 2011-es szalonra a Karsol Kft. belga partnerével a Lamco-val közösen, egy igen jelentős standon állította ki széles spektrumú koporsóválasztékát. A magyar cég teljesen Nyugat-Európa konform, és ezen belül, a francia igényekhez igazított, jó minőségű termékekkel eredményesen próbálta piaci pozícióit erősíteni.

A kiállítás kilenc témakört ölelt fel. A teljesség igénye nélkül az alábbiakat:

- emlékek csoport – ebbe beletartoztak ékszerek, egyedi termékek, vázák, mű- és élővirágok, kolumbáriumok stb.
- a ceremóniához kapcsolódó dolgok – koporsók, halottaskocsik, urnák, zene;
- az egészségügy ide vonatkozó berendezései;
- a szolgáltatások, szoftver, hardver, bankok, biztosítók;
- gépek és szerszámok – temetői földmunkagépek, krematóriumi berendezések, sírkőgépei stb.
- alapanyagok–gránit, márvány, papír, acél;
- a szakmai szervezetek, a sajtó és egyéb kapcsolódó árucikkek.

A Funéraire 2011 bőséges és színvonalas szakmai program volt, azonban új innováció most csak elvétve akadt.

A válság, sajnos, ott sem került el a szakmát. Míg 2003-ban 228 francia kiállító mellett 15 ország 92 kiállítója jelent meg, összesen 320 résztvevő, addig 2011-ben 178 francia kiállító mellett 13 ország 52 kiállítója, összesen 230 résztvevő jelent meg. Elmaradtak az észak- és dél-amerikai kiállítók, az olaszok jóval kevesebben jöttek, viszont erősítették részvételüket a kínai szereplők.

Mindent egybevetve ez a kiállítás megmutatta, hogy hol tart az európai temetkezés színvonala, és nekünk, magyar cégeknek milyen irányban kell a fejlesztéseinket megvalósítani.

Balogh Károly
Marján Tibor

*Kellemes karácsonyi ünnepeket
és sikerekben gazdag boldog
új évet kívánunk
Önnek és családjának!*

JÁGER URNA

2377 Örkény, Vörösmarty u. 54.

Tel./fax: 29-311-372

06-30/250-1874

www.jagerurna.hu

e-mail: jagerf@monornet.hu

Kiállítás Ausztriában

Temetkezési Vállalkozók Dunántúli Egyesülete, az OTEI és a Dél-Dunántúli Temetkezési Egyesület támogatásával szakmai utat szervezett 2011. szeptember 23–25 között – a „DEVOTA Fachmesse” Temetési és Temetkezési Szakkiállításra – Ausztriába a Salzburg tartományban található Ried im Innkreisbe.

A Szurgyi Barnabás elnök által vezetett csoport az első nap megtekintette a Melki apátságot. A második nap került sor a kegyeleti szakkiállítás megtekintésére. A színvonalas kiállításon jelentős számban kerültek kiállításra és bemutatásra a temetkezési szolgáltatás kiegészítő – a látványos elemet sem nélkülöző – eszközei és megoldásai. A látogatás végén Szurgyi Barnabás és Pölczman Árpád szakmai megbeszélést folytatott a kiállítás vezetőivel. Délután a csoport meglátogatta a Németországban található Berchtesgadener Sasfészeket. A bajorországi tartományban található hegyvidéki nyaralóház Adolf Hitler kedvenc tartózkodási helye volt. Hazafelé jövet megálltunk Hallstattban. A Mária mennybemenetele templom mellett épült fel a Szent Mihály-kápolna, amelyben a helyi lakosok csontkamrát rendeztek be. A világon egyedülálló csontház a 12. században létesült. A kamrában 1200 halott koponyája található, melyek közül 610 festett. Az utóbbiakat családi hovatartozás és az elhalálozás dátuma szerint rendezték. A város fekvése miatt (hegyek és tó közötti szűk terület) a templom körül létesült temetőben kevés volt a hely, ezért az 1720-as évektől a korábban eltemetettek sírját 10–20 év után felnyitották, és a maradványokat kiemelték. A koponyákat megtisztították, fehérítették, végül ráírták az elhunyt nevét, születésének és halálának az időpontját. A város koponyafestője a család kérésére a koponyát különböző motívumokkal díszítette. Napjainkban már csak annak a koponyáját helyezik el a kápolnában, aki erről végrendeletében nyilatkozik. Az utolsó koponya 1995-ben került elhelyezésre a kápolnában. Napjainkban 15 év után kerül sor az exhumálásra, majd a hozzátartozók elhamvasztatják a maradványokat.

Puskás Béla

Halottak napja

Somogyi temetők üzenete

A mindenszentek és halottak napja előtt rendhagyó tárlat nyílt október 29-én a kaposvári Keleti temető ravatalozójában. „Temetőink üzenete” címmel fotópályázatot hirdetett a Somogy Megyei Temetkezési Kft., a Somogyi Hírlap és a Memento Somogy Alapítvány. Hatvankilenc szerzőtől több mint félezer felvétel érkezett. A képeket hattagú zsűri válogatta ki. Czene Attila, a Somogyi Hírlap főszerkesztője köszöntötte az első alkalommal megrendezett temetői fotótárlat vendégeit, az ünnepségen részt vett Szita Károly, Kaposvár polgármestere is. Hatvankilenc szerzőtől több mint félezer felvétel érkezett hozzánk. Érzelmeket kiváltó fotók, gondolatokat ébresztő felvételek tanúskodnak életről, reményről, elmúlásról. Sírok, keresztek, fejfák sokaságát örökítették meg az alkotók. Valamennyi fekete-fehér és színes mű Somogyban készült, egyfajta tükröt tartva az emlékezők elé. Géger Melinda művészettörténész méltatta a fotósok munkáit, akik sokféle megközelítésben, egyéni módon láttatják a sírkerteket. S egy-egy megörökített pillanat nyomán mindannyian szembesülünk közös emberi sorssal. A tárlatnyitó végén felszentelték a ravatal előtti téren felállított lélekharangot, amelyet Agg József prépost áldott meg.

Adelmann István kaposvári alkotó a fonyódi régi temetőben készült felvétele nyerte meg a fotópályázatot. Gájer Szilárd a második helyen végzett, Szabó Mihály harmadik lett. Mindkét fotós marcali. A Somogyi Hírlap különdíját kapta Kántor Szilárd. A kiállítás az év végéig látható a Keleti temető ravatalozójában.

Puskás Béla

Gyertyagyújtás

A Honvédelmi Minisztérium Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal Szekrényes András a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat igazgatójának ötlete alapján felhívással fordult önkormányzatokhoz és a temetőüzemeltetőkhez, hogy halottak napján 16.30 órakor a területükön lévő katonai sírokra helyezzenek ki egy-egy égő gyertyát minden katonasírra. A felhívás eredményeként országsszerte került sor gyertyagyújtásra. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat az ünnep alkalmából kiállításon mutatta be kegyeleti termékeit.

Puskás Béla

Arculatváltás a MANTEX Kft-nél

2012. évtől cégünk, a MANTEX Kft új arculattal jelenik meg a temetkezési szakma előtt. Elbúcsúzunk a 22 éven át megszokott arculati elemünktől a TŰ-től:

Ez a Tű tükrözte legjobban cégünk tevékenységét. Mint egy lenyomat ott volt a szemfedőkön, kárpitokon, ruhákon, ravatal drapériákon, ... A TŰ a varrást szimbolizálta, melyet a tökéletes munka elvégzésével beletűztünk egy textíliába.

**Kinőttük,
új megjelenést igényel sokrétűségünk:**

- tevékenységünk kibővült, szervezetünk átalakult,
- a kegyeleti textilgyártást és a formaruházat készítést külön választottuk,
- külön csoportot alakítottunk a ravatal és egyéb drapériák készítésére,
 - bér munkában hímzést, steppelést vállalunk,
- dekorációs műhelyt alakítottunk ki a fém, üveg és kerámia urnák gyártására,
- koporsóink, fa urnáink meghatározó részét romániai koporsó üzemünk adja,
 - kiegészítő disztribúciós tevékenységet végzünk.

Ezt a sokágúságot, a jövőbe vetett hitünket kívánjuk a cégünkben kinövő faággal kifejezni.

Büszkék vagyunk az alapításunk 22. évét a "ű helyére tesszük.

Mantex Kft. www.mantex.hu

Hungary-8400 Ajka, Széchenyi u. 138.

Tel: +36/20/519-9248 Tel./Fax: +36/82/214-099

e-mail: mantex@mantex.hu

Megtartjuk kabala figuránkat, a SZELLEMECSKÉT:

A MANTEX „szellemisége” továbbra is elkötelezett partnere a temetkezési szakmának.

Peter Á. Péter D. Á.

Emlékezünk...

Makovecz Imre

A Farkasréti temetőben 2011. október 8-án helyezték örök nyugalomba Makovecz Imrét. Ravatalánál barátai, tisztelői róhatták le kegyeletüket az általa tervezett ravatalozóban. A nemzetközi híró építész, a magyar organikus építészet Kossuth-díjas, Corvin-láncsal kitüntetett stílusteremtő alakja, a Magyar Művészeti Akadémia alapítója, örökös tiszteleti elnöke életének 76. évében, szeptember 27-én délelőtt érte a halál.

Makovecz Imre 1935 Budapesten született. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán 1954-ben kezdte és 1959-ben fejezte be.

1959 és 1977 között különböző állami tervezővállalatoknál dolgozott. Közben munkatársaival a vidéket járta, hogy az akkor elsorvadásra ítélt falvakban kulturális egyesületeket szervezzen és faluházakat építsen azok megmaradása érdekében.

Karrierjében akkor következett be az átörös, amikor 1981-ben önálló építészirodát alapított, és a Makona Tervező Kiszövetkezet vezetője lett. Számos középületet (templomot, művelődési házat) tervezett, elsősorban vidéki városokban.

Teljesen egyéni kompozíciójú épületeivel vált híressé, az organikus építészeti stílus megteremtője.

Első figyelemre méltó munkájának a paksi templomot tartja, amely karcsú, tühegyes csúcsban végződő tetőzetével, ívelt kapubejáratával, egyéni stílusával országos hírnevet szerzett tervezőjének. Hasonlóan turistalátványosság, és stílusának karakteres hordozója, a néhány évvel előbb épült siófoki evangélikus templom is. Ennél is korábbi munkája a Farkasréti temető ravatalozójának belső tere. De az ő hírnevét öregbíti a Pázmány Péter Katolikus Egyetem piliscsabai épületegyüttese, a középkori hangulatot keltő Stephaneumon is. Jellegzetes stílusjegyeit hordozza újabb munkái közül a makói Hagymaház és az egri uszoda.

Konzervatív közéleti személyiségként tevékenysége a rendszerváltás után lett intenzívebb. Különböző közéleti civil egyesületeket alapított. A konzervatív politikusok tanácsadóként véleményét gyakran kikérték.

Szerkesztőbizottság

Albert Flórián

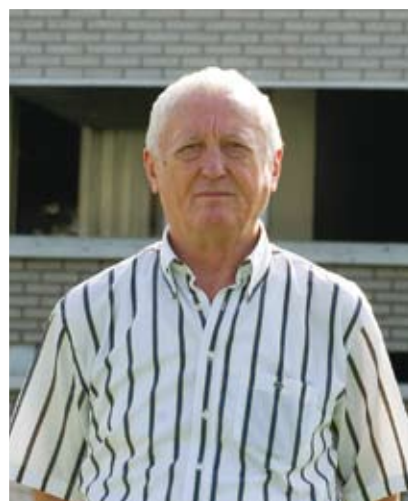
Közel ezren kísérték utolsó útjára november 6-án az Óbudai temetőben Albert Flóriánt. A magyar labdarúgás ikonja és utánozhatatlan alakja volt, aki emberi tulajdonságaival és szerénységével is tiszteletet vívott ki magának.

Albert Flórián 1958 és 1974 között 351 bajnoki mérkőzésen 256 gólt szerzett a Ferencváros színeiben, a nemzeti csapatban 31-szer volt eredményes, s 1967-ben kapta meg az Aranylabdát. Az 1960-ban olimpiai, 1964-ben Európa-bajnoki bronzérmes labdarúgó 2004 óta volt a Nemzet Sportolója. A temetésen elsőként Csányi Sándor, a Magyar Labdarúgó Szövetség elnöke köszönt

el a Császártól: „Játékát a könnyedség, az elegancia, a finesz, a virtuozitás jellemezte, zseniális megoldásaival számos mérkőzést döntött el az utolsó pillanatban. Ikonja és utánozhatatlan alakja volt a magyar labdarúgásnak, aki emberi tulajdonságaival és szerénységével is tiszteletet vívott ki magának.”

A Ferencváros elnöke, Kubatov Gábor arról beszélt, hogy bár Albert Flóriánt a világ bármelyik klubjában szívesen látták volna, ő hű maradt csapatához, családjához, Magyarországhoz.

Szerkesztőbizottság

A halál pszichológiája és biológiája

A felnőtt emberek többségének általában valóságos és eleven haláltudata van, ami a lelki fejlődés eredményeként jön létre. A lelkiileg egészséges ember azonban saját halálának elfogadásába legfeljebb közvetlenül a halál előtt nyugszik bele.

A halálfélelem mindenkiben törvényszerűen kialakul, és kifejlődik ellene a pszichológiai védekezés is. Mindezek jelentése és tartalma koronként változó, kultúránként eltérő és társadalmi hatásoktól függő. A világnézetünknek megfelelően tudjuk, hogy a halál beálltával megszűnünk létezni, de a vég gondolatát csak másokra nézve érezzük érvényesnek, a saját elmúlásunkat általában nem fogadjuk el, nem hisszük el, hogy egyszer az is bekövetkezik.

Általánosan értelemben hirdetjük, a halál bölcs és higgadt elfogadásának a szükségszerűségét, de a saját halálunkra jóformán egyáltalán nem készülünk fel. Az elmúlt évtizedekben kialakult nálunk egy olyan társadalmi magatartás, ami a halálgondolatnak a teljes elfojtására, elbagatellizálására, a tudatunkból történő teljes kirekesztésére irányul. A halált tabuként kezeljük, amelynek egyik következménye, hogy minden olyan dolgot mellőzünk, amely az élet végességének elfogadására irányulna.

A humanizálódó társadalmi tudatunk az emberközpontú. Ugyanakkor mindennapjaink legnagyobb ellentmondása ezzel szemben az, hogy a legkritikusabb és legnehezebb helyzetben, az élet legproblematikusabb eseményénél nyújtjuk szinte a legkevesebbet embertársainknak és saját magunknak.

A halálhoz vezető úton tudnunk kellene elkísérnünk az embertársainkat, de a betegek, a haldoklók és a visszamaradt családtagok lélektani ellátására még az orvosok és a pszichológusok sem kellően felkészültek. A családok és a tágabb közösség számára nyújtott formális részvétnyilvánítás és anyagi támogatás aligha tekinthető elégséges megoldásoknak. Valószínű, hogy az emberekben lévő pszichés hiányérzetnek köze van a kegyeleti kultusz torzulásainak kialakulásához.

Az orvosok szerint a legtöbb ember, rendszerint nincs annak tudatában, hogy hal-

doklik, és azt kíméletből általában nem is közlik velük.

A különféle felmérések szerint jobb, ha a beteg nem tudja – a betegek 77–90%-a viszont tudni szeretné –, hogy milyen az állapotja. A beteg állapotának reménytelenségéről azonban mindenki fokozatosan tudomást szerez, mindenekelőtt a körülötte lévők magatartásából, a környezet változó reakcióiból. A beteg ilyenkor szeretne valami biztosat megtudni, s ha valahogyan eljut az igazsághoz, akkor a megsemmisülés és a világvesztés érzete vesz rajta erőt, amit további kedvezőtlen lelki és testi tünetek – étvágytalanság, fogyás, nem alvás, szorongás stb. – követnek. A beteg a kór legyőzősére mozgósítja minden erejét, de miután ez már nem vezet eredményre, a lelki elhárításhoz folyamodik: visszautasítja az igazságot és tagadja a veszélyt. A lelki védekezésnek ez a módja, egyfelől az önfeladás megakadályozását – a gyógyulási erők és tartalékok megóvását – másfelől a környezeti kapcsolat megtartását szolgálja, és az idő előtti elfeledés megakadályozását célozva egyben a világhoz való ragaszkodást fejezi ki.

Az ön- és környezetámításba egy idő után belefáradva, ezután a lázadás és harag időszak következik, amit a legyőzöttség, a félelem és a tehetetlenség érzete vált ki.

A lázadásnak ezt az átmeneti szakaszát az alkudozás időszaka váltja fel, a „hátha mégsem”, reménykedések és az elcsendesedés szakasza, amiben szinte gyermekként szelíddé válik a beteg. A folyamat előrehaladása, a testi romlás ezeket a reményeket gyorsan szét tépve, a lesújtottság és a kétségbeesés, lelki ellenállás teljes felőrlődése állapotába juttatják a beteget. Ezt követően már az utolsó lelki reakció, a halál elfogadása, a megbékélés, a belenyugvás és a halálra való felkészülés időszaka következik.

A beteg megnyugszik, és egy jellemzően derűs szomorúság érzékelhető nála, vagyis elfogadta a sors megfellebbezhetetlen ítéletét. Ekkor szoktunk tanúi lenni annak a meglepő változásnak, hogy egy időre javulás mutatkozik a beteg állapotában: visszatér az életkedv, bizakodás, újra kezdődik a jövő tervezgetése stb. Ám ezek az utolsó – éppen ezért nagyon értékes – fellobbanások már csak azt a célt szolgálják, hogy a félelem és szorongás nélkül lépje át a beteg az élet és a halál mezsgyéjét.

A halált intézményesítettük. Szeretteinket eldugjuk kórházakban, szociális intézményekben, nyugdíjházakban. Minél távolabb a hozzátartozóiktól, szeretteitől, azoktól, akik vigaszt és megnyugvást nyújthatnának az utolsó napokban. Minden erőfeszítés, amely arra irányult, hogy ezt a folyamatot megállítsuk, kudarcot vallott. Félünk a haláltól, félünk a haldokló hozzátartozóktól, pedig ha elfogadnánk a természetes halál tudatát a mi lelkünk is könnyebb lenne, szeretteink emléke, az emlékezés megnyugvást hozna háborgó lelkünknek.

A halál visszafordíthatatlan bekövetkezése bizonyítékanak az orvosok azt tekintik, ha az elektroencefalogram (EEG) tartósan, hosszú ideig nem jelez agyműködést. Vagyis halott az, akinek – az adott esetben mesterségesen fenntartott légzés és szívműködés mellett és ellenére – az agya már nem képes az életműködések irányítására.

Polcz Alaine munkáiból szakmai dolgozatot írt Rab Andrea. A dolgozat részletét sajtó alá rendezte: Puskás Béla

Somogyvár – Kupavár történelmi emlékhely

Szent László királynak köszönhetjük, hogy az általa alapított (1091) – romjaiban is lenyűgöző–fénykorában a francia–magyar kultúra páratlan ötvözete lehetett.

A király a franciaországi saint-gilles-i apátság szerzeteseit hívta ide. Somogyváron a középkor jelentős kultikus és kulturális központja alakult ki, s az 1220-as évektől már a vármegye okiratainak első letéteményese is volt. A környék lakói szőlőműves hospesek, akik virágzó gazdálkodást valósítottak meg. A városiak, a településen keresztülvezető hadiutat használva, élénk kereskedelmet folytattak, az itteni bor Fehérvárra, Budára és Szegedre is eljutott. Az összeköttetést segítette a „nemzetközi” zarándokforgalom, emellett az apátság bencés szerzeteseinek közvetlen kapcsolata a Földközi-tenger melléki saint-gilles-i apátsággal. A magyar és az európai szellem találkozásának köszönhetően ötszáz éven át Somogyvár az országrész szellemi-közigazgatási központja volt. A levert Kopány vezér ma élő utódai büszkék arra, hogy a szülőfalujuk egykor – nemes egyszerűséggel mondva – Somogyország közepének számított. A Szent István és Szent László korából örökölt országos politika Somogyvart – mai fogalmaink szerint fél országrészt irányító – megyeközponttá tette.

Méltán lett a feltárt rom – Pusztaszer és Mohács után – nemzetünk harmadik történelmi emlékhelye. 1972-ben kezdték meg az apátság régészeti feltárását. A munkák közel két évtizedig tartottak. Az alapítás 900. évfordulóján, 1991-ben nyitották meg a romokat a látogatók előtt. 1983-tól történelmi emlékhely. 1989 óta a település minden évben megrendezi a bazilikát alapító Szent Lászlóhoz kapcsolódó Kupavári napok rendezvénysorozatát.

A parlament a kulturális örökség védelméről szóló törvény módosításával megalkotta a nemzeti, illetve történelmi emlékhelyek fogalmát. A döntés értelmében 11 magyarországi helyszín vált nemzeti, 36 történelmi emlékhellyé.

A település vezetése évek óta kezdeményezte, a kultikus hely felvételét a Nemzeti emlékhelyek sorába.

Móring József Attila, Somogyvár polgármestere és Gelencsér Attila, a megyei közgyűlés elnöke jelentette be a hírt a sajtónak. Az országgyűlési képviselők leleplezték a nemzeti emlékhelyet hirdető táblát a kupavári romok bejáratánál.

Puskás Béla

„Szeretettel szolgáljatok egymásnak”

Főhajtás Hosszú Gyula *temetkezési szolgáltató* előtt

1950. augusztus 25-én született Tuzséron. Húszéves korában fiatal munkavállalókkal együtt került az akkori NDK-ba, ahol néhány év elteltével került kapcsolatba neje és családja révén a temetkezési szolgáltatással. 1978-ban aztán átvette a családi vállalkozás irányítását, s így a térség egyetlen magánkézben lévő temetkezési vállalkozása lett az övé.

Kötődése így megerősödött Németországhoz, mégis sokszor hangzott: „Megtanultam Szászországot szeretni, de a szívemben magyar maradtam”.

Bár az élet igen gyakran megpróbálta, hisz 1989-ben, felesége korai elvesztése után egyedül maradt két kisgyermekével és a cége irányításával, hite mindig átsegítette a nehézségeken. Sikeres vállalkozóként is szolgálatnak tekintette a munkáját, és alázattal, kegyelettel fordult az elhunytak és a gyászolók felé.

A temetkezési szakma elismertetése és színvonalának emelése fontos célja volt; 1990-ben néhány kollégájával megalapították a Szászországi Temetkezési Vállalkozók Egyesületét, majd tagja lett a Német Nemzeti Temetkezési Vállalkozások Szövetségének.

Tapasztalatainak, elveinek továbbvitelét a leendő szolgáltatók képzése, vizsgáztatása során is kamatoztatni tudta, szakmai tudásának elismerését is jelentette, hogy bírósági szakértői jogosítványt szerzett. A szolgáltatók érdekeinek képviselését látta el a kamarában is, ahol hosszú ideig vezető pozíciót töltött be.

Ahogy a magyarországi változások lehetővé tették, elhatározta, hogy a több mint húszéves tapasztalatát, gyakorlatát itthon is megmutatja, és példaként állít

va annak színvonalát, szakmai elképzeléseit, családi összefogással 1993-ban Kisvárdán megalakította a „HOSSZÚ GYULA” Temetkezési és Ravatalozói Szolgáltató Bt.-t, melynek mindvégig vezetője volt.

Hazatérve szembesült a temetkezési szolgáltatás itthoni helyzetével; érezte, tennie kell itthon is azért, hogy a szakma a képviselőinek hozzáállása és a szolgáltatások megfelelő színvonalára révén a méltó helyére kerülhessen. E felismerése és terve ismét tevékeny közreműködésben öltött testet. 1997-ben alapító tagja, és a kezdetektől elnökségi tagja – majd 2010-től elnökhelyettese – a Magyar Temetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesületének, ahol időnként sokak számára megdöbbentő és érthetetlen vehemenciával küzdött a temetkezési szolgáltatás megújításáért.

Nemzetközi kapcsolatait jól használta a hazai szolgáltatás érdekében. Az Ő érdeme, hogy a szakképzéshez használatos tankönyv összeállításához megkaphattuk a német tananyagot, s évről évre képviselte szakegyesületünket az EFFFs-ben is.

A szakmai kapcsolatok többünkkel szoros barátsággá alakultak. Jó szívvel emlékezünk a közös programokra, beszélgetésekre, a németországi tantegetőbe tett utunkra, mindarra a segítségre, amit önzetlenül nyújtott minden hozzá forduló kollégájának.

Hatvanadik születésnapjának megünneplésére szóló meghívójára a következő idézetet választotta: „A szeretet többet ér a hosszú életnél. Istennél nem az idő számít hisz örökkévaló. Nála csak a szeretet számít.”

Hiszem és vallom, hogy Hosszú Gyula teljes és – talán években nem mérhetően – hosszú életet élt. Önzetlen szeretete, szolgálata mind a családjának, mind a temetkezési szolgáltatók közösségének ajándék és követendő példa. És ez az örökség nem kis feladatot ró mindnyájunkra. Úgy kell szolgálnunk, hogy majd egyszer rólunk is csupa nagybetűvel írassák le: TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÓ, és ami talán ennél is fontosabb: IGAZ EMBER.

Kedves Kollégánk, Barátunk, Szerettünk! Nyugodj békében!

a MATESSZ elnöksége és tagsága nevében
dr. Horváth Zsuzsanna

Hírek – események

Összeállította: Puskás Béla

Hamvasztóüzem-bővítés Drágszélien

A drágszéli hamvasztóüzem 2009. június 29-én, kezdte meg működését. Antal Ferenc a Kremat Kft. ügyvezetője elmondta, hogy a drágszéli üzemük a legmodernebb technológiájával felszerelt hamvasztók egyike. A technológiát a TABO-Cs spol. S.r.o. szállította és szerelte össze monoblokk kivitelzéssel. A kemence TSM-11 PO/S-120 típusú.

Az egyedi program és a vonalkód-leolvasó rendszer biztosítja a krematóriumon belül és kívül az elhunytak biztonságos kezelését az átvételtől az urna lezárásáig és átadásáig. A cég már több mint kettő éve rendelkezik a Konformitás Tanúsító Kft által felügyelt MSZ EN ISO 9001: 2009 minőségirányítási rendszerrel. Ebben az évben a biztonságos üzemelés miatt bővítették a hamvasztóüzemet. Az épület egyik új szárnyában építettek be egy másik TABO kemencét. Az üzemben az elmúlt 2 év alatt 5600 hamvasztásra került sor.

Törvény rendezheti a hadisírok ügyét

Hamarosan törvényben rögzítik a hadisírok ápolásának kötelezettségét. A javaslat szerint a temetkezési törvény módosításával rendezné a kormányzat a közvélemény számára is rendkívül érzékeny területet. Napjainkra felerősödött az a vélemény, hogy önálló törvényben kellene rendezni ezt a kérdést. A magyar történelem, sajnos, bővelkedik a háborúkban, több százezer magyar katonanyugszik Magyarország határain kívül is. Sajnos még nem minden országgal sikerült megállapodásokat kötni a hadisírok gondozásáról. Megoldatlan a hazai földben nyugvó magyar katonák sírhelyének megóvása, gondozása is.

Hamvakat a világűrbe

A tipikus japán temetés formális és drága. Egy szerzetes buddhista szútrákat idéz, a gyászolók „Isten veled”-et mondanak az elhunytához. A szertartás után a legtöbb testet elégetik, mivel nagyon kevés hely van az elhunytak számára. Ezután a hamvakat, tartalmazó urnát általában az ősök mellé temetik a családi parcellán. Ezt követően kapja meg a család a számlát a templomból. A japán temetés a világ legdrágábbjai közé tartozik – átlagosan 16 000 euróba kerül, ami háromszor annyi, mint az Egyesült Államokban. A japánok egyre kevésbé kedvelik a hagyományos temetéseket. Sokan vidám zenével, élénk színű virágokkal

és kevesebb gyászolóval tartják a temetést. Egyre gyakoribb, hogy a hamvakat a hegyekben vagy a tengeren szórják szét. De szép számmal vannak olyanok, akik egy különleges temetkezési módot választanak: a hamvakból egy teáskanálnyit eljuttatnak az Egyesült Államokba, ahol a műholdak fellövésekor kijuttatják azt a világűrbe.

513 m² csarnokkal bővítette telephelyét a MANTEX Kft.

A MANTEX Kft. telephelybővítésére az Új Magyarország Fejlesztési Terv Közép-Dunántúli Operatív Program támogatásával került sor. A bővítést 2012. évben a technológiai szerelések követik.

A projekt célja a Mantex Kft. részlegeinek szétválasztása, a kegyeleti textil műhely gyártósorrá alakítása.

Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság

Martonvásár önkormányzata, illetve a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság ünnepi megemlékezést szervezett Brunsvik Teréz halálának 150. évfordulója tiszteletére 2011. szeptember 24-én. A Brunsvik Teréz Szellemi Hagyatéka Alapítvány Kuratóriumának elnöke, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság egykori elnöke, Jókai Anna mondott beszédet. Brunsvik Teréz sírhelyét 2008-ban a Nemzeti Sírkert részévé nyilvánította a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság. Támogatásukkal a megemlékezés tiszteletére megújult a mauzóleum.

A Zöldpont Egyesület és Szerkesztőség, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság illetve a Klauzál Lions Klub támogatásával szervezte a „Budapest titkai-múltunk útvesztői” című programsorozat 2011-es utolsó eseményét, a Fiumei úti Nemzeti sírkertben. Az október 18-án megrendezett tájékoztató, közművelődési vetélkedő alkalmával több, mint 300 diák, köztük látás- és mozgás sérült gyerekek ismerkedtek legnagyobb magyar művészeink és politikusaink nyughelyével. A vetélkedő végén Radnainé dr. Fogarasi Katalin a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság főtitkára, a Klauzál Lions Klub elnöke minden résztvevő iskola igazgatójának átadott egy „Fiumei úti Sírkert” című albumot, melyet a Bizottság jelentetett meg.

Hagyomány felelevenítés

1945-ig Magyarországon szokás volt, hogy a települések polgármesterei és jegyzői lezárták a temetői főkönyvet. Ezt a szép hagyományt elevenítette fel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat 12 évvel ezelőtt. Azóta minden év utolsó munkanapján Nyíregyháza város polgármestere és jegyzője a temetkezési vállalat képviselőjével ünne-

pélyesen lezárták a temetői főkönyvet és megemlékeznek mindazokról, akik az év folyamán eltávoztak közülünk.

Ez az esemény lehetőséget ad arra is, hogy számvetés készüljön a városban megkötött házasságokról, születésekről a település létszámnövekedéséről, avagy csökkenéséről.

Ajánljuk ezt a szép hagyomány bevezetését, újraélesztését valamennyi temetőt üzemeltető vállalkozásnak.

Panteonbizottság Nyíregyházán

A több mint 150 éve működő Nyíregyháza Északi temetőt üzemeltető Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Temetkezési Vállalat javaslatára az elmúlt évben létrejött Nyíregyházán egy panteonbizottság, melynek feladata, hogy javaslatokat tegyen olyan sírokra, amelyek alkalmasak arra, hogy a Nemzeti Sírkert részévé váljanak, vagy helyi védetség alá kerüljenek.

A bizottságot helytörténészek, muzeológusok, építészek és temetkezési szakmabeliek alkotják. Az eddigi munkájukat ismerte el a Nemzeti Emlékhely és

Kegyeleti Bizottság azzal, hogy újabb négy sír vált a Nemzeti Sírkert részévé, így az Északi temetőben 14-re bővült ezen sírhelyek száma.

Várhatóan az elkövetkezendő években számos sírhely kerül helyi védetség alá, mely azt jelenti, hogy a sírhelyet nem lehet felszámolni.

Különleges síremlék Portugáliában

Az emberek – ha pénzük van – szinte mindenre képesek, hogy emléküik, emlékhelyük fennmaradjon. A portugál Duarte család kriptája Arganilban található, a tervezője Pedro Dias. A kriptá lényegében egy nyolc férőhelyes, óriási kőkeret. Anyaga gránit, amelyet feketére festettek. A kriptá harmonikusan illeszkedik a temetői műtárgyak sorába. Az építmény belsejében egy acélkorporsó található, a feszületet a keret felső részén, belül helyezték el. Az egész

építmény nyitott a környezetére, a csodálatos tájkép sajátos meditációs emlékhellyé avatja a helyszínt.

Beszámoló a X. Országos Kegyeleti Konferenciáról

A Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság 2011. november 11-én rendezte 10. jubileumi kegyeleti konferenciáját a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban. Az esemény fővédnöke Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, védnöke Hende Csaba honvédelmi miniszter volt. A Himnusz eléneklése után a jelenlévők egyperces néma főhajtással emlékeztek az egyiptomi buszbaleset magyar áldozataira.

Hende Csaba honvédelmi miniszter nyitó-előadásában kiemelte a hadisírgondozás fontosságát, ami minden nemzet egyik legalapvetőbb kötelessége, hiszen a harctéren hazájukért elesett katonákról haláluk után is gondoskodni kell. Fontos, hogy amennyiben van rá mód, földi maradványaik hazai földben nyugodjanak és sírjaikról az utókor gondoskodjon. Elmondta: Őseink évszázadokon keresztül méltó módon viszonyultak az elesett magyar hősökhöz, az intézményes gondoskodás azonban csak az első világháborútól kezdődött meg. A miniszter kiemelte, hogy a temetkezési törvény módosítása kapcsán rendeződik a magyarországi hősi sírok helyzete. „2012. január 1-jével hatályba léphet a jogszabály, amely méltó kereteket biztosít majd a hadisírgondozás egész rendszerének” – fogalmazott. Ezek után arról számolt be, hogy elindítanak egy honlapot www.hadisir.hu címen, ahol az érdeklődők a háborúban elhunyt, de ismeretlen helyen nyugvó rokonaik után kutathatnak.

A honvédelmi miniszter után Szócs Géza a Nemzeti Erőforrás Minisztérium államtitkára tartott előadást. Többek között a következőket mondta: „A konferencia jubileuma mellett mást is ünnepelhetünk. Bizonyára minden résztvevő előtt ismert az a tény, hogy az Országgyűlés 2011. november 7-én, hétfőn – sürgős kihirdetéssel – elfogadta a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, benne a történelmi, a nemzeti és a kiemelt nemzeti emlékhelyekkel kapcsolatos rendelkezésekkel. Úgy gondolom ez az örömteli eredmény kiemelten aktuálissá és ünneplévé teszi a jelen konferenciát. Emellett ezúton szeretném kifejezni köszönetemet a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottságnak a törvénymódosítás előkészítésében nyújtott szakmai munkájukért és közreműködésükért.” Az államtitkár ezek után ismertette a kiemelt nemzeti, a nemzeti, illetve a történelmi emlékhelyek kritériumait.

A konferencia a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság két tagjának előadásával

folytatódott. Tóll László alezredes a HMTársadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal igazgatója a névtelen és elfeledett hősök emlékééről, illetve a hőskultusz fontosságáról beszélt. Hangsúlyozta, hogy a magyar közgondolkodás elsősorban az 1848–49-es szabadságharcról kezdve tartja számon katonahőseit, pedig a középkorban is rengeteg veszteséget szenvedtünk el, és számos hatalmas hőstetről van tudomásunk. Szakály Sándor történész előadása a világháborúk magyar esettjeinek emlékéét elevenítette fel. A szünet előtt Debreczeni-Dropán Béla történész-levéltáros, a Magyar Nemzeti Múzeum munkatársa tartott előadást „A nemzeti gyászter születése” címmel.

A konferencia második részét Zsigmond Attila, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság tagja, a Budapest Galéria főigazgatója nyitotta „Emlékhelyek, kegyeleti helyek megjelölése” című előadásával. Kiemelte, hogy nemzeti és történelmi múltunk kutatásának és megismertetésének óriási jelentősége van a jelen és a jövő számára. Jelentőségük-

höz, csak az ide tartozó felelősség mérhető. Fontos a nemzeti és történelmi emlékhelyek méltó megjelölése általános, emblematisz grafikai szimbólummal, kétnyelvű szöveggel és Magyarország nemzeti zászlajával igényes esztétikai és grafikai kivitelezéssel. A figyelemfelkeltés fontos része, hogy legyenek előjelző és irányító táblák a helységnévtáblák környezetében és településeken belül. Ezen rajta kell lennie az emlékhelyek egyszerűsített grafikai képének. A táblák esztétikai igényességükkel hívhatják fel a figyelmet az emlékhelyekre.

Zsigmond Attila után Kiskós Ferenc a Vas Megyei Önkormányzat Vagyonkezelő Kft. ügyvezetője beszélt a Vas megyei hősi sírokról és katonatemetőkről. Elmondta, hogy a megyében a települések nagy gondot fordítottak és fordítanak arra, hogy méltó módon őrizzék elhunyt hőseik emlékét, és ha nincsenek is hazai földbe eltemetve, legyen méltó emlékhely ahol az utódok leróhatják kegyeletüket. Kiemelte annak fontosságát, hogy a felnövekvő nemzedékben is tudatosítani kell, hogy történelmi és hazafias kötelesség a hősök emlékének ápolása.

Horváth József az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület elnöke a temetkezési törvény módosítása kapcsán elmondta, az elmúlt tíz év tapasztalatainak figyelembevételével készítették el a módosító javaslatokat. Kiemelte: átlátható működésre van szükség, mert a szakmát áthatja a fekete és szürke működés. Fontos, hogy mindenkinek, aki kegyeleti szolgáltatásba kezd, legyen egy minimális szakmai képzettsége. 2005-től a törvény lehetőséget adott az urnák hazavitelére. Fontos az urnakiadás kérdésének új

szabályozása. Javaslatok szerint meg kell határozni az igénybe vehető hamvasztók számát, és lehetőség szerint ezt a szolgáltatást hatósági árrássa kell tenni. Az elnök elmondta: meg kell oldani az egészségügyi dolgozók összeférhetlenségének problémáját és meg kell vizsgálni annak lehetőségét, hogyan lehetne a kegyeleti számla végösszegét érezhető módon csökkenteni. Horváth József a temetőüzemeltetés finanszírozása kapcsán beszélt a sírhelyek újraváltási költségeinek beszédéről és felhasználásáról, valamint a temetőkben végzett vállalkozói tevékenység díjainak rendezéséről.

A konferencia utolsó előadója a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság főtítkára, Radnainé dr. Fogarasi Katalin volt, aki visszatekintett a konferencia 10 éves történetére. Széchenyi István gondolatával kezdte felszólalását, mely a bizottság ars poeticája lett az elmúlt évek alatt: »Ha tudni akarod, hogy egy nemzet mennyire becsüli meg múltját, nézd meg a temetőjét«. A bizottság szervezésében évente megrendezésre kerülő kegyeleti konferenciák egyik fő célkitűzése volt, és az marad a jövőben is, hogy a kegyeleti tevékenység minden szereplőjét megszólaltassa, és úgy a közigazgatás és a civil szféra szereplőinek, mint a kegyeleti szakterület képviselőinek (a temetkezési szolgáltatóknak, a temetőfenntartóknak és a sírköveseknek) országos találkozójaul szolgáljon. A konferencia jelentőségét mutatja, hogy a fővédnökök mindig a politikai és szellemi élet kiemelkedő személyiségei. Így fővédnöknek tudhattuk az évek folyamán Mádl Ferenc, illetve Sólyom László köztársasági elnököt, Szili Katalint, az Országgyűlés elnökét, Hiller István kulturális

minisztert, Vizi E. Szilvesztert és Pálkás Józsefet, a Magyar Tudományos Akadémia elnökeit, Lomnici Zoltánt, a Legfelsőbb Bíróság elnökét, tavaly pedig Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettest. Nagy örömeinkre szolgál, hogy ebben az évben Hende Csaba vállalta ezt a feladatot. A mai alkalommal együtt a 10 év alatt 74 előadó összesen 120 előadását hallgathatták meg az érdeklődők a legkülönbözőbb témákban. Az elhangzott előadások számos esetben nagyon komoly következményekkel jártak. Csak néhány eredményt említenék meg: a Batthyány-mauzóleum vízesedésére, és az ebből fakadó méltatlan helyzetre konferenciánkon hívták fel a figyelmet, ami után felújítottuk a mauzóleumot, és beépítésre került egy 21. századi intelligens szellőzőrendszer. Ehhez hasonlóan a Nemzeti Sírkert számos olyan sírja is bekerült felújítási terveinkbe, amelyre a konferencia előadói vagy résztvevői hívták fel figyelmünket. De említhetném a hétfőn elfogadott emlékhely törvényt is, hiszen konferenciánk volt az elmúlt években az egyik legfontosabb fórum, ahol párbeszéd folyt a kérdésben – mondta a főtítkár asszony majd köszönetet mondott a támogatóknak.

Dr. Boross Péter a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elnöke zárszavában kiemelte: a konferenciák fontos motívuma a múlt iránt érzett megváltozott viszonyunk, mely minden előadásból érezhető. Fontos nagyjaink emlékének megbecsülése és ápolása, és hogy legyen alkalmunk fejtegetni emlékük előtt.

**Szöveg: Czégé Marietta Anikó
Képek: Deák Krisztina és Kapusi Zoltán**

Kutató út a Don mentén

Nyugodj el immár örök békecségyben

Harcos útjainknak fáradt vándora.

Álmodd a szabadság napsugaras álmát

Mi fájdalmas hősrünk magyar katona.

A Mártírok és Hősök Közalapítvány szervezésében arra az egyedülálló dologra vállalkoztunk, hogy Somogy megye II. világháborús vonatkozásait felderítsük, egyrészt a megye határain belül, másrészt, az innen a harctérre elvonult alakulat, a 10. gyaloghadosztály katonáinak nyughelyét felkeresve. Célunk az volt, hogy így is emlékezzünk történelmünk e mostohán kezelt időszakára. Első lépésként a megye településeit járjuk végig és felderítjük az ott eltemetett magyar katonák sírjait. Ezzel párhuzamosan szeretnénk a somogyi alakulatok katonáinak egykori Don menti

nyughelyét felkeresni, valamint részt venni 2012-ben, a voronyezsi egyetemen a Don menti harcok 70. évfordulója alkalmából rendezett nemzetközi konferencián. Jeszdocsnaja, Korotojak, Mutnik, Osztrogozsszk, Peski, Puhovo, Repjevka, Rogovatoje, Veretyje földje – mind a somogyi katonák egykori nyughelyét takarja. Furcsa, idegen nevüket örökre beleégetve azok lelkébe, akik hiába várták onnan vissza szeretteiket.

2008-ban nemzetközi konferencia megtartására került sor Voronyezsben, amelyen a Don menti harcokban szerepet

vállalt országok vettek részt. A konferencián került sor az első kapcsolat felvételére a „Gremjacseji Katonai Emlékhely” kutatóival. Később a kutatók Kaposváron felkeresték a Mártírok és Hősök Közalapítványt és a Regionális Magyar – Orosz Gyermek- és Ifjúsági Kulturális Egyesületet, azzal a céllal, hogy segítséget kérjenek és együttműködést ajánljanak fel a közös kutatómunka folytatására. Az előzetes egyeztetés és rövid előkészítés után a voronyezsi egyetem meghívására 7 fős kutatócsoport utazott ki Voronyezsbe. Az anyagi fedezetét az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület, a Somogy Temetkezési Kft., a Mantex Kft., a Keletfa Kft., a Profissimus Kft., a Karsol Kft., és a Győri Kft. támogatása biztosította. A csoport tagjai: dr. Bús János – hadtörténész, dr. Havasi János – az MTV–1 határon túli főszerkesztője, Puskás Béla – ügyvezető igazgató, Máté László a Regionális Magyar–Orosz Gyermek- és Ifjúsági Kul-

turális Egyesület titkára, Üveges Gábor vállalkozó, amatőr kutató, katonasír-gondozó, Kiss Balázs a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum főkönyvtárosa, Győri Gábor – vállalkozó, hadisírkutató.

Az utazáshoz gépjárművet a Somogy Megyei Önkormányzat biztosított. A gépjárművet felváltva a kutatócsoport tagjai vezették. Az útvonal: Kaposvár–Budapest–Csop–Beregszász–Lwow–Rivne–Zsitomir–Kijev–Irpiny (szállás)–Poltava–Harkov–Belgorod (határ)–Sztarij Oszkol–Voronyezs.

Az út során néhány előre kalkulált bűntétést leszámítva esemény nem történt. A több mint 5500 kilométert biztonságosan tettük meg. Az odaút során az orosz–ukrán határon kellett a szokásostól többet várakozni (több mint 5 óra). A szállás elfoglalása, majd rövid pihenő után a voronyezsi egyetem történézésének kíséretében (mindhárom nap) emlékhelyeket, temetőket kerestünk fel. Koszorúztunk: Gremjacsjében, Rudkinoban és Bolgyirevkában. Gyertyát gyújtottunk temetőikben és emlékhelyeken: Jablocnoje, Puhovo, Popasznoje, Kolomejcevo.

Végigjártuk az egykori arcvonal jó néhány helyszínét: Gremjacsje, Scsucsj,

Osztrogozsszk. Meglátogattunk két volt hadifogoly- és internálótábort: Uszmány, Koroszyeny.

Utunkról filmet, fényképfelvételeket és írásos feljegyzéseket is készítettünk.

A hivatalos program során találkoztunk az egyetem rektorával, akivel a további együttműködés érdekében előzetes szándéknyilatkozatot írtunk alá. A vendéglátóink egyértelművé tették, hogy a hivatalos kapcsolatok mellett magyar civil szervezetekkel is szeretnének hasznos kapcsolatokat kialakítani. Oroszországban a hadszíntér- és hadisírkutatást a Vojennij Memorial – Katonai Emlékmű – szervezet és most már a Novovoronyezsi atomerőmű (a paksi atomerőművel együttműködik műszaki kérdésekben) civil kutatócsoportja is végzi, akik éppen a magyar hadszíntereket kutatják. Hasonló szervezeteket keresnek Magyarországon is. A tárgyalás során az is kiderült, hogy a 2008-as nemzetközi konferencián megfogalmazott célkitűzéseknek megfelelően az olaszokkal, románokkal és a németekkel hatékony, és mindkét fél számára hasznos együttműködést alakítottak ki. Magyarország ezen a területen gyakorlatilag nem tett még semmit.

A kutatóúton készített feljegyzéseket, fénykép- és filmfelvételeket átadjuk a HM Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatalnak. 2012. június 3–8. között kerül sor Voronyezsben arra a nemzetközi konferenciára, amelyet a Don menti harcok 70. évfordulója alkalmából a voronyezsi egyetem szervez. Terveink szerint ezen is ott leszünk.

Együttműködést, együttes munkát ajánlunk az átalakuló HM Hadisírgondozó Osztálynak. Az eddig elvégzett munka valamennyiünk sikere. Végre rendezni kellene adósságunkat a Don mentén elesett magyar katonákkal szemben. A munka csak részben került elvégzésre. Sok még a tennivaló. Ehhez a munkához szeretnénk mi, megszállott „civillek” segítséget nyújtani.

Mi ezzel szeretnénk megengesztelni azokat, akik lelkükben a mai napig nem zárták, zárhatták le a háborút. Nem zárhatták le, mert apáikat igazságtalanul bűnösnek bélyegezték, megfosztva őket a méltó emlékezés irgalmától. S így szeretnénk fejet hajtani a mára már jeltelessé vált sírokban nyugvó katonák, a mi katonáink előtt is, akik a Hadak Útjáról vigyázzák tetteinket.

Puskás Béla

Múzeumok Őszi Fesztiválja a Kegyeleti Múzeumban

A Múzeumok Őszi Fesztiválja immár hatodik alkalommal kerül(t) megrendezésre, mintegy 170 múzeum részvételével.

A Múzeumok Őszi Fesztiválja immár hatodik alkalommal kerül(t) megrendezésre, mintegy 170 múzeum részvételével. Október harmadikán kezdődött és november közepéig tartott. Erre az eseményre a Kegyeleti Múzeum, Dankó Dalma irányításával nagyon színvonalas és érdekes programokat állított össze. Október 28-ától volt látható az Art Moments több száz kortárs művészeti alkotást bemutató kiállításának részeként Baglyas Erika – Egy gondolat című szappan installációja, csodálatos mosószappanillatot lehelve a múzeum légtérébe.

Swierkiewitz Róbert: Kadisch–minden ártatlanul elpusztult ember emlékére készített installációja, valamint Kicsiny Balázs: Ivócsarnok című munkája is itt került bemutatásra. A műveket a debreceni MO-DEM és Antal Péter műgyűjtő kölcsönözték a kiállítás idejére.

November 12-én pedig egy egész napos program várta az érdeklődőket.

Többek között előadás hangzott el a világ egyik legnagyobb és legimpozánsabb gyászhintójának (melyet az Apponyi Albert temetésén használtak) restaurálásáról. Érdekesség, hogy a Mísurakocsigyárat 1932-ben bízta meg a Fővárosi Temetkezési Intézet egy szokatlanul nagy, barokk kocsit készítésével.

Apponyi 1933. február 7-én halt meg Genfben, és bebalzsamozott testét ott tették koporsóba, mely három rétegű (fenyő, ólom és mahagóni) üvegborítással. Február 10-én Genfben elbúcsúztat-

ták – ott jelen volt többek között a Népszövetség akkori főtitkára és Habsburg Ottó is – és vonattal Bécsen át Budapestre szállították. Bécsben Dollfus akkori kancellár személyesen helyezte el koszorút a vagonban. A vonatot minden városban nagy tömeg fogadta, a Keleti pályaudvarnál 16 ezer ember várta, hogy megérkezzen. A pályaudvarról a Parlamentbe vitték a koporsót, ahol ismét felravatalozták, és két nap alatt, mintegy 250 ezer ember búcsúzott el tőle.

Hatalmas pompa és reprezentáció követte a teljes politikai elit és az egyházi vezetők irányításával és részvételével óriási tömeg jelenlétében egy királyi temetés után került a Mátyás-templom kriptájába a politikus.

Majd Fesztbaum Béla, A léggömb elrepül című Kosztolányi-estje következett egy csodálatos 80 percben. A költő verseiből, újságcikkeiből, útleírásából, novellából

szerkesztett esten egy igazából felnőtt sosem akaró, az életet, a játékot szenvedélyesen szerető fiatalember” portréját tárta elénk a színész, aki fizikailag is hasonlít Kosztolányira.

Végül, a léggömb valóban elrepült. Kék léggömbökbe rejtett kívánságokat, üzeneteket a jelenlévők fáklyafény mellett egyszerre indítottak útnak. Egyben emlékezés volt ez, az október 25-én elhunyt Hargittai Emilre a Kegyeleti Múzeum nyugalmazott igazgatójára is.

Marján Tibor

Hargittai Emil

Október 25-én hunyt el a Kegyeleti Múzeum közelmúltban visszavonult igazgatója. Hargittai Emil 1928. május 4. Hevesaranyoson született.

Közvetlen, agilis, lelkes, érdeklődő, nagy tapasztalattal rendelkező, rendkívül humánus egyéniség volt. Meggyőző személyiségként óriási hitével bármire szánta is el magát, azt mindig eredményesen hajtotta végre. Őszintesége, lelkesedése, tökéletességre való törekvése tiszteletet

váltott ki kollégái, barátai körében. Ellenállhatatlan természete alaposágot, büszkeséget, nagy energiákat takart, s mindez erős érzelmekben nyilvánult meg. Fontos volt számára, hogy sikeres legyen, s mindent meg is tett ennek érdekében. Érdeklődési köre igen szerteágazó volt. Járt az országot, követségekkel tartott kapcsolatot, minél színesebbé, érdekesebbé, vonzóbbá akarta tenni a Kegyeleti Múzeumot. Jó humorú, egyenes természetű ember volt, igen fejlett igazságérzettel. Kiváló vezetői adottságokkal volt megáldva, mégsem volt soha hatalomra éhes. Hatékonyan és keményen, korát meghazudtolóan dolgozott, míg lehetősége volt rá.

Puskás Béla

Ökumenikus kápolna átadás és -szentelés a Debreceni Köztemetőben

A Debreceni Köztemetőben 2011. augusztus 21-én ünnepélyes keretek között került átadásra, majd felszentelésre a Juhani Nagy János író, újságíró emlékére – adományból – megépült ökumenikus kápolna.

A Debreceni Köztemetőben korábban nem volt kápolna, amely a temetőlátogatók számára lehetőséget biztosított volna a csendes megemlékezésre, fohászadásra, vagy éppen az imádkozásra.

Juhani Nagy János még életében szerette volna elérni, hogy Debrecen város kegyeleti kultúrája magasabb szintre emelkedjen, s többször hangoztatta, hogy szükséges a köztemetőben egy olyan hely, ahova a hit, a remény, a szeretet jegyében bárki beléphet, legyen szegény vagy gazdag, legyen bármilyen vallású, legyen bármilyen a bőre színe, de az sem számít, milyen nyelven beszél!

Sajnos, neki nem sikerült megvalósítania elképzelését, így végakarataként idős szüleit kérte meg, hogy abból a pénzből, amelyet az évek alatt összegyűjtött, építtessenek – egy Finnországból hazahozott kápolnarajz mintájára – egy ökumenikus kápolnát a Debreceni Köztemetőben.

A szülők kiegészítve János fiuk által összegyűjtött pénzt, 80 millió Ft-ot adományoztak Debrecen városának, amelyből Gellér Ferenc építész tervei alapján – a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Országos Tervtanácsának jóváhagyásával – megépült a Juhani-emlékkápolna.

Az ökumenikus kápolna ünnepélyes avatásán Kósa Lajos, Debrecen polgármestere elmondta: „A kápolna jól illeszkedik a környezetbe, abba az építészeti képbe, amelyet Borsos József egykori városi építész, illetve az általa tervezett krematórium határozott meg. Juhani Nagy János munkássága, amit Debrecenért tett, megérdemli, hogy maradandó emlék kötődjön hozzá!”

Az ünnepélyes avatást követően az ökumenikus kápolnát a református, a római katolikus és a görög katolikus egyház képviselői megszentelték.

Az ökumenikus kápolnában minden hónap utolsó vasárnapján a református egyház tart ökumenikus istentiszteletet, s várhatóan a közeljövőben a római katolikus és a görög katolikus egyházak is fognak miséket tartani a Nagyerdei Köztemető új kápolnájában.

Jurácsik Zoltán

Juhani Nagy János (1953 – 2007)

Magyar–német–finnugor szakon végzett a Kossuth Lajos Tudományegyetemen. Dolgozott a Hajdú-Bihari Naplónál, a Magyar Rádió nyíregyházi stúdiójánál, a Magyarország című hetilapnál, 1990-ben alapító főszerkesztő-helyettese volt a Pesti Hírlapnak. Riport sorozatai jelentek meg különböző kül- és belpolitikai témákról, és több könyvet is kiadott. Írt

regényt Csokonai Vitéz Mihályról, tanulmányt Honfoglalás előtt és után címmel, dokumentum-kötetet az AIDS-ről. Anno ez a mondás járta: „Stílust Szabolcs-Szatmárban Balogh Gézától, Hajdú-Biharban Nagy Jánostól lehet tanulni.” Ötezerrel is több cikket publikált sok-sok éven át, többek között a 168 Órában is. Vendégtanárként éveket töltött külföldön, például Dániában, legtöbbit Finnországban, a Jánosnak megfelelő finn Juhani nevet is innen hozta.

**Baktericid (MRSA), Virucid,
Fungicid, Tuberkolucid**

FAIR NANDO
INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR CEMETERIES

Higiéncia és fertőtlenítés felsőfokon

www.fair-nando.hu Novák Nándor +36 30 627 3312

Temetőkertészek – kötészeti verseny

XVI. Országos ifjúsági őszi kegyeleti virágkötészeti verseny a BCE 150 éves Budai Campusán

Az idén 16. alkalommal került megrendezésre a másfél évtizedes hagyománnyal rendelkező verseny október 14–15-én, az Ősz kertészeti napok keretében. A versenykiírásnak megfelelően (ld. előző lapszámunk) pénteken készültek a versenyfeladatok, a zsűri is elkezdte a munkát délután és az ünnepélyes eredményhirdetésre szombaton délelőtt került sor. A készítményeket még a vasárnap folyamán is megtekinthette az érdeklődő közönség.

A Himnusz eléneklésével kezdődött az eredményhirdetés. Ezt követően a megjelent neves személyiségek, a díjak felajánlójának köszöntése és bemutatása következett, akik a következők voltak: Garics János úr, a Vidékfejlesztési Minisztérium vezető főtanácsosa, Dr. Kerekes Sándor professzor úr, a Budapesti Corvinus Egyetem tudományos és nemzetközi rektorhelyettese, Dr. Tóth Magdolna professzor asszony, a Budapesti Corvinus Egyetem oktatási rektorhelyettese, Dr. Hrotkó Károly professzor úr, a Budapesti

Corvinus Egyetem Kertészettudományi Karának dékánja, Hegedűs Gábor úr, a FŐKERT Nonprofit Zrt. vezérigazgató-helyettese, rendezvényünk fővédnöke, Szabó József vezérigazgató úr képviselőjeként,

Horváth József úr, a Budapesti Temetkezési Intézet Zrt. vezérigazgatója, valamint az OTEI elnöke, a verseny védnöke.

Varga József úr a Temetőkertészek Egyesületének elnöke, és a Magyar Temetkezés című folyóirat szerkesztőbizottságának elnöke.

Ezt követően a verseny résztvevői az általuk elkészített koszorúkkal egyenként bevonultak. Az alkotásokat (versenyműveket) Szakál Magdolna szaktanár – a rendezvény művészeti vezetője – szakavatottan, pár szóval értékelte. Ezután a zsűri bemutatása következett.

A vendégek közül Garics János és dr. Kerekes Sándor osztotta meg velünk gondolatait. Horváth József úr az éppen aktuális temetkezési törvény módosításáról tartott rövid ismertetést.

A díjkiosztás a „**Kegyeleti kötészet**” kategóriával kezdődött. Ezt részletesen ismertetjük:

I. helyezést ért el

és a VM Vidékfejlesztési, Képzési és Szakta-

nácsadasi Intézete díját kapja:

Magyar Gyula Kertészeti Szakközépiskola és Szakiskola tanulója:

Németh Regina

Felkészítő tanára:

Molnár Mária

A díjat felajánlotta:

Dr. Mezőszentgyörgyi Dávid, főigazgató úr.

A díjat átadja:

Elekné Ludányi Zsuzsanna szaktanácsadó

II. helyezést ért el

és az Országos Temetkezési Intézet és Ipar-testület díját (könyvjutalom) kapja:

a **Göndöcs Benedek Középiskola, Szakiskola és Kollégium** tanulója:

Győri Gabriella

Felkészítő tanára:

Szabó Emese

A díjat és a minden versenyző számára átadott DVD-t felajánlotta:

Horváth József elnök úr.

III. helyezést ért el

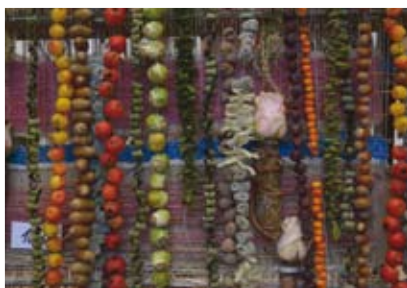
és a Temetőkertészek Egyesületének díját kapja:

a **Magyar Gyula Kertészeti Szakközépiskola és Szakiskola** tanulója:

Rábai Bernadett

Felkészítő tanára:

Molnár Mária

A díjat felajánlotta és átadja:
Varga József elnök úr

A következőkben az „Asztaldíszítés”, „Térkompozíció” az „Egyéni összetett” és a „Csapatverseny” kategóriák győzteseit hirdették ki és vették át megérdemelt jutalmaikat. A „Környezetbarát virágkötészet” „A” és „B” kategóriáiban is kihirdették az eredményeket.

Dr. Komiszár Lajos főtanácsos, a rendezvény főszervezője felkonferálta a legérdekesebb különdíjat, amelyet **Szentpéteri Szabolcs** a Magyar Gyula Kertészeti Szakközépiskola virágkötészeti szakoktatója, egyetemünk I. évfolyamos kertészmérnök alapszakos levelező hallgatója vehetett át.

Minden évben kiosztásra kerül a „Kredits József-emlékdíj”, melyet a szakma nagy virágkötőjéről nevezünk el. Az emlékdíj díjazottja, **a 2011. év virágkötészeti tanára: Botos Andrea a villányi szakképző iskola szaktanára**, virágkötészeti oktató. A díjat dr. Komiszár Lajos egyetemi főtanácsos adta át.

A díjkiosztó ünnepséget dr. Klincsek Pál, a zsűri elnöke tájékoztatója zárta, aki a résztvevőket az alkotásokkal kapcsolatos fontosabb zsűrivéleményekről tájékoztatta.

Jámborné dr. Benczúr Erzsébet
egyetemi tanár

BCE Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék

A csüngő japánakác és eperfa is a szomorúságot szimbolizálja

A temetőkben a szomorú fűzfa után a leggyakrabban előforduló szomorú formájú fa a csüngő koronájú japánakác (*Sophora japonica* 'Pendula').

Az alapfaj (nem csüngő forma) a nevével ellentétben nem Japánból, hanem Kínából származik. 15-20 m magas, gömbölyded koronájú, hosszú életű fa. Vesszői mélyzöld színűek, nem tövisesek. Nagy levelei páratlanul szárnyaltan összetettek, levélkéi kihagyódnak. Különleges díszítőértékét a nagy, - olykor a 40 cm-t is elérő - bugákban álló krémfehér vagy halványsárga-lilás árnyalatú virágzata adja. A virágzás - időjárástól függően - nyár elejére, közepére esik. Ekkor igen dekoratív. Termése hengeres, itt-ott befűződött hüvelytermés, zöld színű, belül a magvakat nyálkás anyag veszi körül. A parkokba, kertekbe a múlt század elején terjedt el, igen szép nyári virágzása miatt. A városi szennyezett levegőt elég jól tűri, ezért utcásorfának is előszeretettel alkalmazták. Egyedüli problémát a lehulló, és a gépkocsik által szétaposított hüvelytermése okoz, amely kissé nyálkássá, csúszóssá teszi egy rövid időre az utat. Előnye még, hogy a visszavágást - ifjítás céljából - is jól viseli el, jó regenerálódó képességgel rendelkezik. Egyetlen hátránya, hogy a száraz, városi utcai viszonyok közt az eperpajzstetű megtámadhatja. Érdekes, hogy Kínában a termését gyógyászati célra is használják, mivel hashajtó hatású.

A szomorú formájú fajta jellegzetessége, hogy igen sűrű ágrendszerű, csüngő formájú. A fajta virágot és termést csak nagyon ritkán hoz, és virágdíszje messze elmarad az alapfajtól. A növény a habitusával (formájával) díszít. A temetőkön kívül megtalálható még a barokk kertekben. Valószínűleg innen került a temetőkbe, mivel alakjával - a szomorúfűzhez hasonlóan - a bánatot fejezi ki.

A japánakácnál is ritkábban, de találkozhatunk még a temetőkben a szomorú eperfával is (*Morus alba* 'Pendula'). Az alapfaj, a fehér eperfa is Kínából származik, felfelé törő koronája 10-15 m-re nő meg. A levelek egyszerűek, egy részük mélyen karéjos. Virágai alig észrevehetők, gyümölcse édes, ehető, fehér, piros, vagy fekete színű. Kínából a selyemhernyó tenyésztés miatt csempészték ki, mivel ezek az állatok csak a fa leveleivel táplálko-

nak. A hernyóselyemből készült kelme habkönnyű és fényes, igen kellemes viseletű és nagyon drága anyag. A belőle készült ruhákat csak a kiváltságosok tudták megfizetni.

A múlt század elején hazánkban is tömegesen ültették a fát, a városok mellett un. „Eperkertekbe” és az utak mellé sorfának, a selyemhernyó tenyésztés fellendülése miatt. A tanyasi portákról sem hiányzott, mivel nyáron folyamatosan érő és lehulló termése a gyerekek és baromfik kedvelt csemegéje volt, és pálinkát is főztek belőle. Értékes fanyagából manapság is hordók készülnek. A csüngő forma kicsire nő, nagyon keveset és aprót terem, a gyümölcs igazán nem élvezhető. Ezért is illik a temetőbe.

A csüngő formájú fákból keveset ültessünk, sorfának sohasem alkalmazzuk. Nemcsak azért mert nagy mennyiségben nyomasztó hatásúak, de növényápolási munkájuk is jelentős, mivel minden év tavaszán speciális visszavágást igényelnek, hogy lecsüngő ágaik ne a földön heverjenek.

Jámborné dr. Benczúr Erzsébet

BCE Dísznövénytermesztési és Dendrológiai Tanszék

6000 Kecskemét

Mátyás király krt. 38.

temetokerteszek@gmail.com

Higiénia és fertőtlenítés a temetkezési tevékenységek végzése során

Az elmúlt évtizedben jelentősen megnőtt a higiénia és a fertőtlenítés szerepe a mindennapi életben. A médiának köszönhetően mára a magánéletünkben is igyekszünk odafigyelni a kéz- és felülethigiéniára, s megfelelő fertőtlenítő szappanokkal és egyéb szerekekkel próbáljuk megvédeni magunkat és szeretteinket. Másrészt – szerencsés esetben –, a munkahelyi körülmények is egyre szigorúbbak lettek, hiszen nemcsak a minőségirányítási rendszerek követelik meg a higiénia magas színvonalát, hanem a hatóságok egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a munka és egészségvédelem ezen területére.

Az egészségügy területén szigorú előírások szabályozzák a betegellátás, s a halottakkal való érintkezés során és után alkalmazandó fertőtlenítési és higiénés kézfertőtlenítési protokollt. A szabályozás elsődleges célja az átmeneti bőrflóra inaktíválása és/vagy eltávolítása a kéz bőréről, a fertőzések kialakulásának és továbbvitelének megakadályozása. De mi a helyzet a temetkezés területén? A tevékenységet végző munkavállalók élet- és egészségvédelme érdekében mit tehet, és mit kell tennie a munkáltatónak?

Érdekesség, hogy a temetkezés területén nincs kötelezettség a szabályozásra, s ennek köszönhetően nincs konkrét szabályozás sem, amely a halottakkal történő érintkezés során és után alkalmazandó higiénés protokollal foglalkozna. Ez persze nem mentesíti a munkáltatókat a felelősség alól, azaz a szükséges lépéseket meg kell tenni a munkavállalók védelme érdekében.

Azt gondolom, nem kell ecsetelnem, hogy a holttest bomlása során lejátszódó biológiai folyamatok eredményeként számos olyan baktérium keletkezik amely rendkívül toxikus, s ennek köszönhetően komoly fertőzésveszélyt jelent a holttesttel közvetlenül érintkező személyekre. Ez persze még nem elég, mert az elhunyt szenvedhetett olyan vírusos fertőző betegségben (pl.: hepatitis, HIV stb.), vagy éppen fertőző gombabetegségben, amelyek szemrevételezéssel nem tárhatóak fel, így ezek is fokozott veszélyforrást jelentenek. De mit is tehetünk az előzőekben említett veszélyforrások kivédése érdekében?

Az alábbiakban röviden megpróbálom leírni a legfontosabb szabályokat:

A halottakkal érintkező munkavállalók körmei mindig legyenek rövidke, a körmöknek lehe-

tőség szerint az ujjbegyeket meg nem haladó hosszúságúaknak és lekerekített (legömbölyített) végűeknek kell lenniük.

A kórokozók megtelepedésének nehezítése és a könnyen tisztíthatóság érdekében fontos: Munkavégzés közben gyűrűk, műkörmök, festett körmök (értelemszerűen női munkavállalók esetén), karkötők, karóra viselése tilos!

Az ékszerek alatt könnyen megtelepednek a kórokozók, a mű- és festett körmök tisztítása és fertőtlenítése nem megoldható, míg a karórák bőr- vagy fémszíja a kórokozók melegágya!

A halottal történő érintkezés során az egyszer használatos védőkesztyű, valamint a körülményektől függően egyszer használatos, vagy fertőtleníthető védőruházat (overáll, lábszák, maszk, álarc stb.) használata kötelező!

Az egyszer használatos védőkesztyűk a legtöbb esetben vinil vagy latex anyagból készülnek, amelyek a mechanikai védelemmel szemben nem ellenállóak, ezért szerencsés, ha mindig kéznél van egy erős impregnált (ún. mártott) kesztyű is, így elkerülhető, hogy egy kiálló tű, vagy egyéb szűrő-, vágóeszköz sebet ejtsen a munkát végzőn. Az egészségügyi, vagy inkább a speciális szűrővel ellátott maszk használata is ajánlott, hiszen a bomlás során képződhetnek olyan mikroorganizmusok, amelyek a levegőben terjednek.

A kéz és a halottal érintkező egyéb bőrfelületek **megfelelő szerrel és megfelelő módon** történő higiénés fertőtlenítése kötelező!

Nagyon fontos, hogy a kézfertőtlenítésre megfelelő szert használjunk! Ma már számos fertőtlenítő szappan, gél és törlőkendő elérhető a piacon. Viszont sok esetben nincs kellő figyelem fordítva a hatásspektrumra! Nem elégedhetünk meg egy baktericid szappannal, mert azzal nem tudjuk biztosítani a tö-

kéletes fertőtlenítést. Nagyon fontos, hogy olyan kézfertőtlenítő szert biztosítsunk a munkavállalóknak, amelyek **széles hatásspektrummal** rendelkeznek (**baktericid (MRSA), virucid, fungicid, tuberkolucid, s esetlegesen sporocid**). Fontos az is, hogy szükség esetén azonnal – víz rendelkezésre állása nélkül – is el tudják végezni a fertőtlenítést, ezért a gélek, törlőkendők vagy alkoholos lemosóoldatok biztosítása is hasznos, vagy éppen szükséges a tevékenység végzése során. Persze, ezek a szerek is csak akkor fejtik ki a kívánt hatást, ha a használati útmutatóban rögzített ideig hatni hagyjuk őket.

A halott kezelése során használt eszközök szükség szerinti, és/vagy rendszeres fertőtlenítése. A halott kezelése (szállítása, tárolása, előkészítése stb.) során használt eszközök (szállítókoporsó, halottszállító gépjármű, halothűtő, előkészítőasztal stb.), valamint a technológiai térben található – munkavégzés során érintett vagy használt – tárgyak (csaptelep, ajtókilincs, villanykapcsoló, stb.) szükség szerinti, és/vagy rendszeres fertőtlenítése ugyanolyan fontos, mint a kéz fertőtlenítése, mert ezeken az eszközökön szintén megtapadnak a kórokozók. A 4. pontban leírtakhoz hasonlóan ebben az esetben is fontos, hogy megfelelő – lehetőleg széles – hatásspektrumú fertőtlenítő szert használjunk!

Az előzőekben leírtak a legalapvetőbb, de szükséges lépések, amelyekkel megóvhatjuk magunkat és munkatársainkat, valamint a körülöttünk élőket a különböző betegségektől és fertőzésektől. Természetesen mindenkinek szíve joga eldönteni, hogy milyen rendszert alakít ki a higiéniai és a fertőtlenítési protokollra, de érdemes megfontolni az előző 5 lépést, mert ezek nagymértékben lecsökkentik a fertőzésveszély kialakulását!

Jurácsik Zoltán

Ezúton szeretnénk elnézést kérni Jurácsik Zoltántól az előző lapszámunkban tévesen megjelent Munka- és egészségvédelmi rovat címét illetően. A helyes cím „A sírásás és sírhelynyitás munkavédelme”

Szerkesztőbizottság

Agg József

prépost

1931-ben Somogytarnócan született papi szolgálatát Sümegcsehiben kezdte, majd Balatonbogláron, Látrányban, Nemesviden, Kaposfőn, végül Kaposváron folytatta.

Honnan indult, milyen körülmények erősítették Önben azt a tudatot, hogy Istent és az embereket kell szolgálnia?

Istentisztlő családból indult a papi hivatásom. 16 éves koromban döntöttem el, hogy pap leszek. Kaposváron jártam gimnáziumba. 1950 decemberében Veszprémben kezdtem el teológiai tanulmányaimat. 1952-ben megszüntették a teológiai képzést. Haza kellett jönnöm. A püspök azt mondta, helyezkedjek el, tanuljak tovább, majd értesít. Kaposváron a gázszerelő vállalatnál segédmunkásként dolgoztam. Hamarosan bevitték katonának. Két év szolgálatot teljesítettem egy légvédelmi alakulatnál. Végül 1954-ben folytathattam a papi tanulmányaimat Esztergomban. 1957-ben szenteltek pappá. Sokunknak ez volt akkor a sorsunk.

Mit jelentett a kis települések után Kaposvárra kerülni?

Nem vágytam ide, nem akartam idejönni, de teljesítettem Szendi József veszprémi püspök kérését. Természetesen mielőtt idejöttem, már elég jól ismertem a plébáni-

át. Kaposfő, ahol korábban szolgáltam, közel volt, és hát ide jártam iskolába.

Kaposvár egyik legnagyobb plébániájában teljesíti szolgálatát.

17 ezren tartoznak ide a plébániához, ebből 3 ezer fő a cigány lakosság.

A szolgálata során kért-e a cigány lakosság papi segítségét?

Sajnos, nemigen kérnek ilyen segítséget. Idejönnek és kéregetnek. A hitéletükben sok a babona, más, mint a magyar lakosság hite. Még a haldoklóhoz sem hívnak papot. Igaz, hogy temetés miatt gyakran megkeresnek. Megkereszelkednek, de keresztelkedés után kevesen lesznek gyakorló keresztények. Az ünnepek és a búcsújáró helyek fontos szerepet töltenek be a közösség formálásában. Évek óta probléma az éjféli misén a viselkedésük, a hangoskodásuk. Minden alkalommal biztonsági őröket kell fogadni a fegyelmezésük miatt. Alig tudják végigülni a misét. Vannak, akik szépen kiöltöznek, és úgy jönnek el a misére, de ez, sajnos, nem jellemző. Aztán vannak olyanok, akik bejönnek

olvasgatnak és vannak, akik nem mernek bejönni a templomba. Sajnos, most már más világ van, mint korábban volt.

Lát-e lehetőséget arra, mivel lehetne a hitet erősíteni az emberekben? Általános tendencia, hogy az elmúlt években érzékelhető a vallás, az egyház felé közeledés.

Sokan nem érzékelik a hit hiányát. Amikor korábban a főiskolán tanítottam, esténként tartottam hittanórákat. Volt olyan alkalom, amikor 100-an is voltak. Sokan már egyáltalán nem jönnek el. Meg is értem őket, hiszen ezen a környéken késő este már nem mindenki mer az utcákon egyedül járkálni.

Egy plébánosnak milyen lehetőségei vannak a templomlátogatók számának növelésére?

A 17 ezer lakosból csak 1500-an járnak templomba. Ebben a különböző egyházi ünnepek segítenek. A karácsony, a húsvét ünnepnek számít, de a pünkösd számukra már nem jelent igazi ünnepet.

A város egyik legszebb templomban látja el a szolgálatot.

A templom önmagában is különleges, hiszen ez az ország egyetlen katonahősök tiszteletére felszentelt temploma.

Sokan vannak, akik itt akarnak esküdni. A templomépítő Boldizsár József kanonok is itt lett eltemetve. 2000-tól a közalapítvány rendszeresen katonai ünnepeket szervez a Hősök templománál. A templom belső falán több mint 1100 elhunyt katona neve van márványtáblára bevésve.

Úgy látom, hogy ezt nagyon pozitív dolognak lehet tekinteni. Ezt már Boldizsár József kanonok is szerette volna megvalósítani, de pénzügyiában nem volt rá lehetősége. A hősök emlékműve lehetőséget teremt a katonai megemlékezésekre. A templom környékének rendezése, a város különböző helyein lévő kopjafák áthelyezése megfelelő kegyeleti hely lehet a méltó megemlékezésekre. Ez azt jelentené, hogy Kaposváron egy helyre kerülne a megemlékezések, katonai rendezvények. A Hősök temploma és környéke méltó helye a megemlékezéseknek. Azt gondolom, hogy hosszabb távon előnyös lehet a templom életében. Az itt tartandó rendezvények növelik a templomlátogatók számát is. Mindezek ellenére is az elvárthoz képest kevesen vesznek részt ezeken a megemlékezéseken.

A város vezetése sem mutat példát. Korábban, a 30-as években, a város első embere minden ilyen rendezvényen jelen volt és példát mutatott a város lakosságának. Örültem neki, amikor a halottak napján Szita Károly polgármester úr minden elhunyt kaposváriért gyújtott gyertyát a templom előtt. A gyertyagyújtás csak pár éve kezdődött a közalapítvány szervezésében. Akkor lenne hatékony, ha a város vezetése is részt venne valamennyi rendezvényen. Az emberek egy része követő típus. Ha az első ember idejön, akkor ők is idejönnek.

A plébános gyakori kötelessége az elhunytak méltó búcsúztatása és a hozzátartozók vigasztalása. A hit segít a halál feldolgozásában. Mit tehet a plébános a gyász feldolgozásában?

Sajnos, egyre többet kell temetnem. Felkérnek, hogy végezzem el a temetési szertartást. 27 éve vagyok itt. Előfordul, hogy a gyászolók megkeresnek és lelki segítséget kérnek, nem unatkozom. Az emberek ismét igénylik a papot, még a kórházakban is.

A mindenszentek és halottak napja az egyik legnagyobb tömegeket megmozgató emlékezés, ünnep. Önnek mit jelent a mindenszentek ünnepe és a halottak napja?

Jönnek a temetőbe az emberek, de már nincs az a tömeg, mint régen volt. A temető után a templomba már nemigen jönnek be. Ha van ünnepség, utána csak néhányan jönnek be a templomba. A legnagyobb probléma az, hogy kevés a káplán, akik pedig vannak, azoknak a felkészültsége alacsony szintű. Egyre nagyobb szerepe van a világiak segítségének. Akik oktatnak, azok is civilek. A 17 ezer lakosból csak 1000 fő fizet egyházi adót, ők tartják fenn a plébániát. A plébániához 4 kápolna is tartozik. Amikor megkezdtem a szolgálatomat, a templom felújítására 1,5 millió forint jött össze adakozásból. Most ez elképzelhetetlen. Nehezen élnek az emberek. Szolgálom Istent és az embereket, amíg Isten engedi. Nem megyek el Veszprémbe, a papi otthonba. Akiket kiszakítanak a helyükről, azok hamarabb halnak meg. 1-2 évig még tudom csinálni, aztán ha Zselickislakon megépül a papi otthon, oda elmegyek.

Puskás Béla

Hősök temploma

A közadakozásból épült templomot 1928-ban szentelték fel. A neoromán, egyszerű külsejű templom szentélye és a kereszt-hajó záródása félköríves. A szentély ablakain a hét szentség jelképeit ábrázolták. Boldizsár József plébános 1932-ben kezdeményezte, hogy a templomot Hősök templomának nevezzék el, és templomban örökösték meg az I. világháborúban elesett Somogy megyei katonák neveit. Az újabb gyűjtő munka eredményeként a templom belső falán márványtáblákat helyeztek el. A nevek felvésésére azonban a pénzügyi miatt nem kerülhetett sor. A munkát 2001-ben a Mártírok, és Hősök Közalapítvány fejezte be. Plébánosi tevékenysége alatt került sor a templomban a márványoltár felállítására, négy harang beszerzésére, orgona beszerelésére. Boldizsár József 1973. május 5-én hunyt el. Kérésének megfelelően a Hősök templomában helyezik örök nyugalomba.

Kis tudatkiesés

„Éberek!” (MK 13, 37)

Bizonyos statisztikai adatok szerint a súlyos autóbalesetek 40 százalékát az úgynevezett mikroalvás okozza. Apró figyelemkiesés hatalmas, tragikus következményekkel, mikor a vezető nemcsak hogy az út mellett köt ki, hanem gyakran ott is végzi. Közben elég volna csak annyi, hogy elismerje fáradtságát, és egyszerűen megálljon. Éspedig ellenére annak a megrögzött elképzelésnek is, mely szerint, ha nem sietünk, nem hajszoledunk, valamint alapvetően elveszítünk... Az apró tudatkiesés megelőzését szolgálják az autópályák mellett elhelyezett színes figyelemfelkeltők, s a legújabbban egy német cég által kifejlesztett készülék: a berendezés a sofőr szemhéjára koncentrál, mérve pislogásának gyakoriságát, s egy bizonyos határ után figyelmeztető, ébresztő jelzéseket bocsát ki.

A karácsonyhoz vezető út elején ilyen figyelmeztető jelzéseket küld nekünk Jézus. Az első adventi evangéliumban megsürget párszor: „Vigyázzatok tehát, legyetek éberek, mert nem tudjátok, mikor jön el, azaz idő! (...) Legyetek tehát éberek; nem tudjátok ugyanis, mikor jön el a ház ura. (...) S amit nektek mondom, azt mindenkinek mondom: Legyetek éberek!” (Mk 13, 33–36) Éppúgy, ahogy a kis tudatkiesés azt eredményezi, hogy az ember már nem az úton van, hanem az útfélen, a karácsony felé haladva is az apró figyelmetlenségekből adódik aztán a hamis irány – a lélek céltévesztése. Ahogy az autópályán tragédiát éppen a nagy sebesség, kis figyelmetlenség kombinációja okozhat, a karácsonyi úton a zaklatott, rohanó élet jelent veszélyt, társulva az Isten figyelmeztető jelzései iránti kis figyelmetlenségekkel. A lelki mikroalvás átváltozásának folyamatát makróra, azaz lelki vakságra Frank Outlaw így fogalmazza meg: „Vigyázz a gondolataidra, mert szaviddá válnak; vigyázz a cselekedeteidre, mert jellemeddé válnak.”

Isten jól tudja, jobban, mint bárminemű berendezés, hogy a fáradt embernek milyen gyakran rebben a szemhéja, mikor észleli egyre ködösebben, homályosabban, elmosódottabban az igazi értékeket. Hogy fordul el tekintete az igaz úttól, s hogy a kereszteződésben hogy görbül a jelleme. Mily gyakran feledkezik meg Jézus névjegyéről: „ÉN VAGYOK AZ ÚT, AZ IGAZSÁG ÉS AZ ÉLET,” (Jn 14, 6) Jézus – Út – nélkül az ember egzisztenciális csavargóvá züllik. Jézus – Igazság – nélkül a konzumtársadalom hamis prófétáinak áldozatává válik. Jézus nélkül, aki az Élet, az adventi út végén üres jászolt talál. „Ha Betlehemben ezerszer is megszületett Krisztus – mondja Angelus Silesius –, de benned nem, akkor mégis elvesztél.”

A szakemberek azt tanácsolják, hogy az autóvezetők, ha hirtelen fellépő fáradtságot éreznek, haladéktalanul álljanak le, s gyűjtsenek erőt. Igen ám, csak hogy bizonyos bevásárlóközpontok az idő előtti karácsonyi díszkavalkáddal (már november elején!) éppen, hogy fölpörgetni akarják a vásárlási lázat. A marketingszakemberek már most dörzsölik a markukat, milyen tételeket inkasszálnak majd akár az úgynevezett aranyvasárnapon.

Legyetek éberek! Álljatok meg, mert lecsúsztok az útféltre – szólít fel Jézus az adventi út elején. Valóban arany csak az a ti vasárnapotok lesz, melyen magatokban lelitek meg az aranyat: az egyre elmélyültebb kapcsolat Istenhez, Jézushoz – az élő Betlehem csírája bennünk. Az apostolok is figyelmeztetnek: „hitetek próbája a romlandó aragnál (...) sokkal értékesebbnek bizonyuljon” (1 Pét 1, 7), „Aranyotok és ezüstötök megrozsdásodott, a rozsdája tanúskodni fog elleneitek” (Jak 5, 3).

Leonardo da Vinci állítólág Az utolsó vacsora megfestésénél Krisztus ábrázolá-

sához egy fiatal ember arcát kölcsönözte. Mikor évek múltával a művet befejezni készült, Júdához keresett modellt. Nagyon megfelelt neki erre egy feslett, iszákos alak. Festés közben tudta meg, mi megdöbbenő: a Júdához hasonlitos férfi ugyanaz a fiatal ember, aki évekkel előtte Krisztus modelltje volt. Hány elhanyagolt kis tudatkiesés, mennyi apró megalkuvás, a megtérésnek mennyi visszautasított lehetősége követte ki e síkos lejtőt Krisztustól Júdásig?

A négy adventi vasárnap égy biztonsági megálló a Betlehembe vezető autópályán. Négy pihenő, melyeken a pihenés hatásos önvizsgálattal párosul. Négy vendéglő, melyekben maga az Úr lakat jól igével és oltáriszentséggel. Négy figyelmeztetés, hogy a korlátlan sebesség korlátozhatja a létminőséget. Négy mérőföldkő, jelezve, hogy a cél közeleg.

Halkó József

Magyar Temetkezés kegyeleti szakmai kiadványban megjelenő hirdetések nettó díjszabásai 2011. január 1-jétől

Borító hátlap:	130 000 Ft
Borító belső oldal	120 000 Ft
1/1 belső oldal	100 000 Ft
1/2 belső oldal	70 000 Ft
1/4 belső oldal	40 000 Ft
1/8 belső oldal	25 000 Ft
1+1 oldalas hirdetés	
OTEI-tagoknak	140 000 Ft

Hirdetésfelvétel:
magyartemetkezés@gmail.com

 Mantex
1 9 8 9

*Köszönjük a közös munkát, a bizalmat
és a folyamatos fejlődésre biztató együttműködést.
Kívánunk nagyon boldog Karácsonyt,
egészségben, sikerekben és örömeiben gazdag
Új Évet!*

*H-8400 Ajka, Széchenyi u. 188.
Tel./Fax: +36/88/214-09 web: www.mantex.hu e-mail: mantex@mantex.hu*

MAGYARORSZÁG PIACVEZETŐ KEGYELETI KELLÉKEKET GYÁRTÓ TÁRSASÁGA

- MAGYAR MUNKAERŐ
- MAGYAR ALAPANYAG
- MAGYAR EXPORT

